

HIEKKALAATIKON HAASTAJAT
- Äitien keskustelua ja vertaistukea internetin kautta
Anne Liinamaa

Pro gradu - tutkielma
Kevätlukukausi 2004
Kasvatustieteen laitos
Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Hiekkalaatikon haastajat – äitien keskustelua ja vertaistukea internetin kautta

Anne Liinamaa

Pro gradu –tutkielma

Kasvatustieteen laitos

Jyväskylän yliopisto

Kesäkuu 2004

76 s.

Tutkielmassa tarkoituksena oli selvittää millaisia ovat sisällöltään äitien käymät keskustelut Vauva-lehden internet-palstalla ja miten äitien vertaistuki tulee ilmi keskusteluissa.

Tutkimus toteutettiin laadullisin menetelmin ja tutkimusmetodina oli teemoittelu. Tutkimuksen aineisto koottiin Vauva-lehden internet-palstan kirjoituksista syyskuulta 2003. Äitien kirjoituksissa keskeisiksi teemoiksi nousivat äitien jakamat konkreettiset neuvot toisilleen lapsen kasvatukseen liittyviin ongelmatilanteisiin, äitien tunteet liittyen omaan jaksamiseen, perheen työnjakoon liittyvät asiat sekä lapsen vaikutus parisuhteeseen.

Tutkimus osoitti, että äidit etsivät internetin kautta samassa elämäntilanteessa olevia äitejä, joiden kanssa he voivat jakaa arkeen liittyviä pulmia. Internet on tuonut äitien keskelle vertaistukea, jota he löytävät itselleen parhaiten sopivana hetkenä. Internetin keskusteluapua on tarjolla ajankohdasta riippumatta. Äidit odottavat muilta äideiltä neuvoa ja myötätuntoa omaan arkeensa.

Kirjoittaminen lievittää yksinäisyyttä ja on tapa löytää ystäviä, mutta toimii myös kanavana tiedon löytämiseen. Nimimerkin käyttäminen vapauttaa kirjoittamaan arkaluontoisista asioista, joista ei muuten rohjettaisi keskustella.

Avainsanat: äitiys, internet, vertaistuki

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 ÄITIYS	5
2.1 Äidiksi tulo	5
2.2 Äitiyden ja yksilöllisyyden ristiriita	7
2.3 Muuttunut parisuhde	9
3 TUKEA ÄITIIYTEEN	12
3.1 Äitiyden jakaminen – vertaistuki	12
3.2 Sosiaalisen tuen tarve	14
4 KESKUSTELU INTERNETISSÄ	19
4.1 Internetin keskustelupalstat	19
4.2 Äitien postituslistojen yleisimmät keskusteluaiheet	22
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	25
5.1 Tutkimustehtävä	25
5.2 Tutkimusaineisto	25
5.3 Keskustelujen aiheet	27
5.4 Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi	28
5.4.1 Tutkimusmenetelmä	28
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET	30
6.1 Keskustelupalstan teemat	30
6.2 Käytännön kasvatusvinkit	30
6.3 Äidin oman arjen jaksaminen	42
6.4 Perheen työnjako	45
6.5 Parisuhdekriisi	47
6.6 Keskustelukartat	51
7 PÄÄTULOKSET	53

8 POHDINTA

54

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Voiko ihminen löytää ystävän henkilöstä jota hän ei ole koskaan nähnyt, koskenut tai jonka ääntä hän ei ole koskaan kuullut? Voiko suhde tällaiseen ihmiseen olla tärkeä ja voiko häneltä saada todellista tukea? Näitä kysymyksiä pohtivat yhdysvaltalaiset tutkijat Barry Wellman ja Mielan Gulia (2000) tehdessään tutkimusta internetin keskustelupalstoista. Samat asiat ovat tulleet mieleeni tutkiessani Vauva-lehden keskustelupalstaa internetissä. Nimimerkin varjossa ajatuksia vaihtavat palstalaiset oppivat tuntemaan toistensa nimimerkit ja ovat huolestuneita toistensa elämäntilanteista, vaikka eivät tiedä toisistaan varmuudella mitään todellisia tietoja.

Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään millaista vertaistukea pienten lasten äidit etsivät ja saavat Vauva-lehden internetpalstalta. Palsta on Suomen suosituin nettikeskustelupalsta ja monet äidit vaihtavat siellä ajatuksiaan päivittäin. Äidit jakavat palstalla arjen iloja ja suruja ja etsivät tukea ja apua. Äitien keskustelu on siirtynyt hiekkalaatikon reunalta 'virtuaalihiekkalaatikon' ääreen, internettiin. Nettipalstalta etsitään keskusteluseuraa ja ystävyyttä henkilöiden kanssa, joita ei välttämättä edes haluta kohdata kasvokkain.

Vakituisista palstalla kävijöistä on tullut tunnettuja ja heille voidaan esittää suoraan kysymyksiä ja heitä myös kaivataan, jos he eivät enää esiinny samalla nimimerkillä palstalla. Kirjoittajat voivat tuntea kuuluvansa yhteisöön, jossa heillä on oma paikkansa ja jossa heidän neuvonsa koetaan tärkeinä ja tarpeellisina.

2 ÄITIYS

2.1 Äidiksi tulo

Kaikilla ihmisillä on äiti niin myös äideillä ja useilla ihmisillä on myös kokemusta huolehtivasta ja rakastavasta äidistä. Useimmat naiset tulevat myös itse äideiksi ja voivat nyt kohdistaa omiin lapsiinsa sitä äidin rakkautta, jonka kohteena ovat itse saaneet olla. Tämä kokemus ei kuitenkaan kerro kaikkea äitiyden yleisestä käsityksestä yhteiskunnassa tietynä aikana eikä siitä, kuinka äitiys hahmotetaan eri sosiaaliluokissa ja etnisissä ryhmissä. (Ferguson 1983, 153.)

Moni raskaana oleva nainen tuntee riittämättömyyttä ja epävarmuutta ajatellessaan itseään äitinä. Jotkut naiset pyrkivät ikään kuin opettelemaan äitiyttä etsimällä käsiinsä mahdollisemman paljon äitiyteen liittyvää luettavaa, kirjoja, lehtiä tai vaikka internetin keskustelukanavia, joissa voi vaihtaa ajatuksia muiden äidiksi tulevien kanssa. Äitiys ei kuitenkaan ole mikään rooli, jonka voisi opiskella, kuten Tellervo Riikonenkin (1991) kirjoituksessaan mainitsee, vaan äitiys on ominaisuus tai pikemminkin joukko ominaisuuksia, jotka ilmenevät jokaisessa naisessa eri tavalla. Niemelän mukaan äiti, joka kokee muiden vaatimukset voimakkaina esim. olettaa, että hänen pitää alusta lähtien rakastaa lastaan ja olla epäitsekäs ja uhrautua lapsensa vuoksi voi alkaa jännittää äitiyttä. Mitä enemmän äiti yrittää mukautua ympäristön vaatimuksiin sitä enemmän hänen vaistonvarainen äitiytensä unohtuu ja tiedostamattomat, omasta itsestä lähtevät voimat unohtuvat. (Niemelä1991, 109.)

Jefferson Weaverin ja Jane M Ussherin (1997) mukaan äidit yrittävät kuvitella ensimmäistä lastaan odottaessaan millaista äitiys tulee olemaan. Ajatukset perustuvat omalta äidiltä tai ystäviltä saatuihin tietoihin tai niihin johtopäätöksiin mitä naiset ovat tehneet ollessaan muiden äitien lasten kanssa. Naiset saavat vaikutteita äitiydestä yhteiskunnassa vallitsevista äitiyden myyteistä. Odotukset ja uskomukset äitiydestä ovat usein epärealistisia koska ne ovat muun muassa median sekä ympäristön levittämiä ja koska nainen ei osaa odottaa tai ennakoita sitä todellisuutta, jonka lapsen saaminen tuo tullessaan. Myytti äitiydestä viittaa

äitiyteen yleisellä tasolla, kun naiset alkavat puhua nimenomaan niistä tekijöistä, joita äitinä oleminen koskettaa ja niistä elämänalueita, jotka äitiyden myötä ovat muuttuneet, uskomusten ja todellisuuden ero tulee selvästi esille.

Usein raskauden varmistumisen jälkeen monet kokevat ristiriitaisia tunteita lasta ja äitiyttä kohtaan. Vaikka lasta on odotettu ja toivottu alkaa tuleva äiti ilon ja ylpeyden ohella tuntea myös surua, kiukkua, vihaa ja ärtymistä. Lisää hämmennystä tuo se, että nämä kaikki tunteet saattavat esiintyä yhden päivän aikana. (Niemelä 1991, 112.) Monesti hyvinkin pitkältä tuntuneen ja rasittavan odotuksen jälkeen lapsen syntyessä nainen muuttuu äidiksi, synnytys on hyvin konkreettinen tapahtuma. Äidiksi tuleminen on kuitenkin myös henkinen prosessi, joka kestää, jatkuu ja muuttaa muotoaan. Äidiksi tulemiseen liittyy monien uusien käytännön toimien opettelu, joita lastenhoitoon liittyy, mutta erityisesti suuria tunteita, jotka kehittyvät ja syvenevät, kunnes äitiydestä on tullut luonteva osa naisen koko persoonallisuutta. (Kaustio 1999.)

Äitiys on rooli, josta ei voi luopua ja siksi se voi tuntua pelottavalta kaikessa lopullisuudessaan. Äitiys on tehtävä, jonka me yleensä saamme biologisesti säädellyn tapahtuman välityksellä ja joka sen jälkeen kuuluu meille ikuisesti. Äitiys on tehtävä, johon kaikkien naisten on otettava kantaa jollakin tavalla, synnyttävät he lapsia, adoptoivat niitä tai päättävät olla kokonaan ilman niitä. Tämä naisille biologisesti annettu tehtävä muokkaa elämäämme yhteiskunnan normien ja odotusten välityksellä. Äitiyden olemuksesta on olemassa hyvin selviä ohjeita naiselle ehdottomasti kuuluvana velvollisuutena, ja yrityksiä väistää tätä velvollisuutta kuvaillaan etupäässä moraalisin termein. (Eliasson & Carlsson 1989, 129.) Äitiys onkin asia joka muuttaa naisen suhdetta moniin asioihin; ystävyys-suhteisiin, mahdollisuuksiin työmarkkinoilla osallistumiseen, harrastuksiin ja yksilölliseen identiteettiin. (Richardson 1994.)

Yleiset mielikuvat äidistä on, että hän on naimisissa oleva nainen, jolla on kaksi lasta, jotka hän on synnyttänyt ja joista hän huolehtii. Todellisuus äitiys on monesti paljon muuta, äitiys voidaan saada esimerkiksi adoptoimalla lapsi, perheen lapsi voi olla puolison biologinen lapsi ja nainen voi toimia hänen

sosiaalisena äitinä. (Richardson 1994, 16.)

Onneksi äitiys on pitkä prosessi johon on annettu aikaa valmistautua sekä henkisesti että konkreettisesti yhdeksän kuukautta. Tuleva äiti rakentaa pesää uudelle tulokkaalle. Äitiyteen valmistautuminen alkaakin jo raskauden aikana, jolloin ensisynnyttäjät mielessään kuvittelee, millaista on olla äiti. Raskausaikaan kuuluu eri vaiheita, jolloin nainen valmistautuu eri tavoin tulevaan tehtäväänsä äitinä. (Tarkka 1996, 5.)

Äidit reagoivat lastensa tarpeisiin eri tavalla riippuen äidin kyvystä ja herkkyydestä tunnistaa lapsensa tarpeita. Äidin hyvinvointi vaikuttaa oleellisesti lapseen, jos äiti on masentunut, ahdistunut tai vailla sosiaalisia kontakteja, voivat nämä seikat haitata äidin ja lapsen onnistuneen vuorovaikutuksen etenemistä. Myös myönteinen suhde lapsen isään edistää äidin hyvinvointia ja näin edesauttaa hyvää suhdetta lapseen. (Tarkka 1996, 8.)

2.2 Äitiyden ja yksilöllisyyden ristiriita

On tärkeää, että äiti pystyy ymmärtämään mitkä tunteet ja tarpeet vaikuttavat häneen käytöksensä äitinä. Jo raskausaikana herää monia ristiriitaisia tunteita, joita äidit kokevat tulevaa lasta ja omaa äitiyttään kohtaan. Tunteet saattavat vaihdella nopeasti ja jotkut negatiiviset ajatukset voivat herättää syyllisyyttä, onhan lapsi monesti pitkään odotettu, toivottu ja mitä suurimmassa määrin tervetullut perheeseen. Raskausaikana ilon ja ylpeyden rinnalla esiintyy usein myös suru, kiukku, viha ja ärtymys. (Nopola 1991.) Äidin henkilökohtaiset odotukset ja näkemykset lapsen kehitysvaiheista saattavat hyvinkin suuresti vaikuttaa hänen käyttäytymiseensä. Vaikka lapsen osuus korostuukin äiti – lapsi – suhteen muotoutumisessa, äidin merkitystä ei kuitenkaan voi väheksyä, sillä myös äiti tuo suhteeseen omat tarpeensa, toiveensa ja norminsa. (Schaffer 1979, 75.)

Monet äidit eivät halua tunnustaa, edes itselleen, kielteisiä tunteita suuresti rakastamaansa lasta kohtaan. Äidin tulisi kuitenkin ottaa vakavasti kaikki tunteensa, vaikka niiden käsitteleminen olisikin vaikeaa. Kaikenlaisista tunteista

puhuessaan ja samalla niitä ääneen miettiessään hän voi oppia ymmärtämään, mihin ne hänen elämässään ovat yhteydessä. Jos tuleva äiti (ja isä) voi tunnistaa, hyväksyä, tutkiskella ja käydä läpi omia tunteitaan, hänen ei tarvitse kieltää omia kiukkujaan ja surujaan ja koettaa korostaa ja puhua vain niistä raskauden puolista, joista hän on onnellinen ja ylpeä. (Nopola 1991.) Lastenhoidon sitovuus ja täysipäiväisyys ja se, että elämä muuttuu aivan totaalisesti tulee usein yllätyksenä ja shokkina: enää ei vanhemmat olekaan vapaa menemään silloin, kun minua huvittaa, vaan aina on kuunneltava vauvan tarpeita tai ainakin kysyttävä kumppanilta, sopiiko hänen olla silloin lapsen kanssa, jos itse haluaa lähteä jonnekin. (Juvakka 2000, 21.)

Äitiys ei aina ole mutkaton asia, vaan äitiyteen liittyy monia ristiriitoja sekä äidin itsensä että ympäristön asettamina. Näissä ristiriidoissa on kysymys naisten oikeudesta olla oma itsensä omine toiveineen. Eliassonin ja Carlssonin mukaan nykyään ollaan sitä mieltä, että lasten normaali psyykkinen kehitys tasapainoisiksi ihmisiksi riippuu suurimmaksi osaksi siitä, kuinka hyvä äiti heillä on ollut. Hyvällä äidillä tarkoitetaan usein äitiä, joka asettaa ilmiselvästi lasten edut omien etujensa edelle. Ehtona naisten oikeudelle tehdä päätöksiä omasta elämästään on se, että he ovat ensin järjestäneet lastensa huolenpidon. (Eliasson & Carlsson 1989.) Ribbensin (1994, 71) mukaan uskomus äidistä perheen sydämenä, näkyy voimakkaasti perheen perustamisvaiheessa, kun nainen keskittyy turvaamaan perheen yhteenkuuluvuuden tunnetta ja lapsen yksilöllisyyden kehittymistä. Varmistaessaan perheen hyvinvointia on kuitenkin vaarana se, että nainen itse unohtuu ja hänen yksilöllisyytensä ei saa enää tilaa.

Viime aikoina on myös keskusteltu yhä enemmän siitä, mitä hirveyksiä vanhemmat ovat lapsilleen pieninä tehneet ja mitä siitä nämä muistavat. Naisten elämänkerroissa naiset kuvaavat miten yksi ainoa äidin antama tyly vastaus peruuttamattomasti avasi tien yksinäisyyteen. Lause, jonka äiti huomaamattaan saattoi lausua, muodostui elämässäni elinikäiseksi seuralaiseksi. Toisaalta on myös tapauksia, jossa ilmeisen tasapainoinen ja hyvässä sovussa itsensä kanssa oleva ihminen kuvailee lähinnä myönteisessä sävyssä kammottavaakin lapsuuttaan, jonka harvat hyvät hetket erottuvat lämpimästi. (Roos & Rotkirch 1998.) Lastensuojelutyössä puhutaan ”riittävän hyvästä vanhemmuudesta” ja sitä

joudutaan arvioimaan. Eräänä ”riittävän hyvän vanhemmuuden” mittarina pidetään sitä, että vanhemmat pystyvät antamaan lapselle hänen tarvitsemansa kasvun ja kehityksen edellytykset. Tämän saavuttaminen edellyttää, että lapsen kasvatuksessa tehtyjä erehdyksiä, joita vanhemmat yleensä tekevät sen vuoksi, että he ovat niin voimakkaasti kiinnittyneet ja sitoutuneet lapseensa, kompensoivat ne monet tilanteet, joissa vanhemman suhtautuminen lapseen edistää lapsen tervettä kehitystä. (Koski 1992.)

Äidit, jotka eivät halua toimia ympäristön odotusten mukaisesti, voivat tuntea sekä pettymystä siitä, etteivät he täytä odotuksia, niin myös kiukkua siitä, etteivät he saa ratkaista asiaa omin päin. Ristiriita on sekä äidin oma sisäinen asia että hänen ja ympäristön välinen. (Eliasson & Carlsson 1989.) Väsymyksen tunteet ovat tuttuja monien pienten lasten äitien elämässä. Monien roolien ristiriita ja konkreettinen unen tarve, lapsen valvottaessa, väsyttää äitejä ja saa arjen tuntumaan raskaalta. (Jokinen 1996.)

2.3 Muuttunut parisuhde

Rakastuneelle parille riittää toistensa seura, he eivät tunnu tarvitsevan ketään muuta. Kun lapsi sitten syntyy, hän osoittautuu aidosti ”kolmanneksi”. Hän saa aikaan mullistuksen, joka on täynnä odottamattomia asioita. Romanssi ei säily itsestä än värisyttävänä tunneaistimuksena eikä perhe-elämä itsestään turvallisen vakaana. Näin lapsi tärkeänä ”kolmantena” viimeistelee parisuhteen käännekohdan ja tekeekin sen perusteellisesti. (Jallinoja 2000.)

Lapsen tulo muuttaa kiistatta parisuhdetta, ja joskus voi käydä niin, että jompikumpi puolisoista tuntee itsensä hylätyksi. Se että kahden tilanteeseen tulee kolmas henkilö, on yleensäkin hankalaa. Ja vielä paljon vaikeampi on tilanne, jossa kahden läheiseen suhteeseen tulee kolmas, joka tarvitsee lähes kaiken huomion. Se, miten vanhemmat kestävät puolison huomion siirtymisen itsestä vauvaan, määräytyy paljolti varhemmista ihmissuhteista, muun muassa sisaruussuhteista. Sekä äiti että isä voi pelätä jäävänsä syrjään, ja että puoliso rakastaisi lasta enemmän ja myös, että lapsi kiintyisi enemmän puolisoon. (Ojala 1993.) Keskustelu vanhempien roolien suhteista jo raskauden aikana sekä lapsen

syntymän jälkeen auttaa äitejä minimoimaan mahdollisia roolikonflikteja ja herkistämään isiä olemaan paremmin selvillä puolisonsa kokemuksista (White, Wilson, Elander & Persson 1999, 175.)

Tulevan äidin ja isän keskeisimpiä yksilöllisiä kehitystehtäviä on äitiyden ja isyyden yhdistäminen osaksi omaa persoonallisuutta, luopuminen tyttären ja pojan rooleista ja siirtyminen äidin ja isän rooleihin, suhteen kehittyminen syntyvään lapseen, puolisoitten välisen parisuhteen kehittäminen niin, että siinä on tilaa uudelle perheenjäsenelle, sekä orientoituminen uuteen tilanteeseen. Kaksi viimeksi mainittua kehitystehtävää ovat samalla myös perheen yhteisiä kehitystehtäviä. Lapsen syntyminen aiheuttaa suuria muutoksia perheen päivittäiseen toimintaan. –Tiivistäen voidaan sanoa: vanhemmaksi tultaessa ja lasta hoidettaessa on pohdittava, työstettävä ja rakennettava seuraavia tehtäviä: 1) muuttuvaa suhdetta itseensä, 2) suhdetta omiin vanhempiinsa, 3) suhdetta puolisoonsa, 4) suhdetta tulevaan lapseen, 5) muuttuneita elämäolosuhteita (Nieminen & Nummenmaa 1985.)

Mirja Tolkki- Nikkonen (1994) on todennut tutkimuksessaan, että monet avioliitot ovat pysyneet kasassa sen vuoksi, että naiset ovat voineet jakaa kokemuksiaan toisten naisten kanssa. Ystävyys on tarjonnut mahdollisuuden purkaa parisuhteen paineita keskustelemalla niistä jonkun kanssa. Nikkosen tutkimuksen mukaan avioliiton alussa puolisolle uskouduttiin lähes kaikissa asioissa. Viidentoista avioliittovuoden jälkeen noin puolet (48 %) naisista ja 15 prosenttia miehistä arveli, että ainakin toisinaan on helpompi uskoutua ystävälle kuin puolisolle.

Jyväskylän yliopiston Perhetutkimusyksikön julkaisusta käy ilmi, että Parisuhteristiriidat olivat yhteydessä lasten lukumäärään ja ikään. Näytti siltä, että ristiriitoja raportoitiin eniten 1-2 lapsen perheissä, ja silloin kun lapset olivat alle kouluikäisiä. (Kinnunen, Nätti, Happonen, Kalliolahti, Kelhämä & Mauno 2000.) Vanhemman rooliin liittyvät rajoitukset olivat yhteydessä sukupuoleen, lasten lukumäärään ja ikään. Naiset kokivat roolin rajoittavampana kuin miehet, roolin rajoittavuus kasvoi kummallakin sukupuolella lasten lukumäärään kasvaessa ja oli suurinta alle kouluikäisten ja 7-12-vuotiaiden lasten vanhemmilla.

Eija Sevon ja Jouko Huttunen (2002) peräänkuuluttavat neuvolan vastuuta tukea myös isän roolia. Lääketieteellisestä neuvonnan lisäksi neuvolassa voitaisiin pohtia nykyistä laajemmin vanhemmaksi tuloa ja kasvatustehtävää, jolloin isä voisi osallistua odotukseen aktiivisemmin. Heidän mukaansa isän mukaan ottaminen vanhemmuuteen jo alusta alkaen edesauttaisi isän kiintymyssuhdetta lapseen ja vahvistaisi vastuunottoa. Jaana Vuori (2001) ottaa väitöskirjassaan esille jaetun vanhemmuuden, jossa idea kahdesta symmetrisestä ja suhteellisen sukupuolineutraalista vanhemmasta herättää kysymyksen yhteiskunnallisesta muutoksesta. Ennen asiat olivat selviä: äiti oli äiti ja isä oli isä, ja kummallakin oli omat tehtävänsä. Yhteiskunnan modernisoituminen on kuitenkin johtanut näiden selkeiden roolien muutokseen, ja uuteen sukupuolineutraaliin vanhemmuuteen päästään vain sukupuoliroolien problematisoitumisen kautta. (Vuori 2001, 159.)

3 TUKEA ÄITIYTEEN

3.1 Äitiyden jakaminen – vertaistuki

Kun nainen jää äitiyslomalle, monet sosiaaliset verkostot jäävät. Työelämässä ollut saattaa jäädä kaipaamaan työkavereita ja tuntee olonsa yksinäiseksi lapsen kanssa kotona. Vanhoihin ystäviin ei välttämättä jakseta pitää yhtä tiivistä yhteyttä kuin aikaisemmin tai suhteet lapsettomiin ystäviin koetaan hankaliksi ylläpitää. Lapsen täysimetys rajoittaa kotoa poisoloa ja lapsen jättämistä pitemmäksi aikaa isän tai muun hoitajan kanssa. Myös yövalvomisen aiheuttama väsymys saattaa rajoittaa kotoa pois lähtemistä. Kun omaa aikaa olisi niin se käytetään mieluummin lepäämiseen kuin vaikka harrastuksiin lähtemiseen.

Jacqueline Goodnow ja W.Andrew Collins (1990, 110) tuovat esiin ristiriidan äitiydessä. Toisaalta äitiyttä pidetään korkeimpana ja hienoimpana roolina, mitä nainen voi koskaan haluta ja johon hänen toivomuksensa pitäisi tähdätä. Toisaalta äitiyden arvostus on alhainen, sillä esimerkiksi julkisen sektorin tuki äideille ja äitiydelle koetaan erittäin pieneksi. Äitiys on työtä ja sen luonteeseen liittyy joskus erittäin vaikeatkin olosuhteet, sillä työpäivät ovat pitkiä, mahdollinen palkka on epävarma sekä tehtävä ei pääty koskaan.

Sari Vanhanen-Silvendoin (1996) on tutkinut kolmea erilaista äitiryhmää ja todennut muiden äitien kanssa jaettujen kokemusten tärkeyden arjen keskellä. Äitiryhmissä kantavana ideana oli henkilökohtaisten äitiyskokemusten jakaminen, omien kokemusten vertailu antaa uusia ajatuksia ja paljastaa erilaisten käytännössä esiin tulleiden ongelmien suhteellisuuden. Jaettu äitiys voi auttaa näkemään, että omassa elämässä koetut ristiriidat voivat ainakin osittain olla äitiyteen liittyviä yhteisiä ja yleisiä epäkohtia. Ryhmä voi joko suoraan tai epäsuorasti auttaa ongelmissa ja miettiä keinoja selvittää ristiriitaisista tilanteista. Sosiaalisen tuen merkitystä, erityisesti ensisynnyttäjille, korostaa myös Marja-Terttu Tarkka (1996). Hänen mukaansa erityisesti ensisynnyttäjät kantavat paljon huolta imetyksestä ja lastenhoidosta selviytymisestä ja kaipaavat näihin muiden äitien neuvoja.

Siksi ei olekaan yllättävää, että monet äidit etsivät erilaisia äitiryhmiä. Sellaisia tarjoavat ainakin seurakunnat ja neuvolat, joiden lisäksi äideille suunnattuja ryhmiä ovat perustaneet erilaiset järjestöt tai avoimet yhteisöt, kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Aktiivisynty ry. (Vanhanen-Silvendoin 1996, 227.) Myös perhevalmennusryhmien vetäjät saattavat ehdottaa äitiryhmän perustamista, tämä on yleinen käytäntö ainakin Tampereen neuvoloissa, joissa äitiryhmien muodostaminen neuvolan tuella on jo vanha käytäntö. Tätä perustellaan sillä, että nykypäivän kaupunkilaisilta puuttuu sosiaalinen verkosto, josta saa neuvoa ja apua tarvittaessa. Monien vanhemmat, isovanhemmat ja sisarukset asuvat muualla. (Laiho 2000.)

Näyttääkin siltä, että vanhemmuuden ongelmat kertovat enemmän kuin ehkä mikään muu oman kasvumme mustista aukoista ja kesken jääneistä kohdista ja myös siitä tuen puutteesta mitä meillä äitinä ja isänä kullakin hetkellä on. (Törrönen 1998, 40.) Monelle tasa-arvoiseen perhe-elämään tottuneelle naiselle saattaa vanhemmuudessa äitiyden korostunut rooli, ainakin alkukuukausina, tulla yllätyksenä. Naiselle raskaus, synnytys, imetys ja vauvan ensimmäiset kuukaudet ovat suurten muutosten aikaa sekä fyysisesti että henkisesti. Mikään sukupuolten välinen tasa-arvo tai työnjakokeskustelu ei poista sitä tosiasiaa, että nainen kantaa omassa ruumiissaan toista ihmistä, synnyttää sen ja imettää sitä.

Raskausaikana ja synnytyksen kautta nainen on yhteydessä hyvin alkuvoimaisiin, liki eläimellisiin puoliin itsessään. Nämä kerrostumat ovat nykyisin arki ajattelusta poissiivottuja ja siksi niiden kohtaaminen voi olla ahdistavaa, varsinkin jos äidillä ei ole ketään, jonka kanssa hän voisi jakaa näitä tuntemuksiaan. (Törrönen 1998, 44.)

Todella tärkeää tukea äiti löytää sosiaalista verkostoista, onpa lapsi sitten minkä ikäinen tahansa. Jokaisen on hyvä jakaa kokemuksia ja ajatuksia äitinä olemisesta. Helpottaa tietää, että toisissakin perheissä on katkonaisia öitä. Silloin on helpompaa sanoa itselleen, että olen kyllin hyvä äiti. Jokaisella on lupa olla onnellinen omasta äitiydestään, johon kuuluvat luonnollisena osana myös ristiriidat ja kasvutilanteet. (Juvakka 2000.)

Pirkko Niemelä (1991) tutki vanhemmuutta kokoamalla keskusteluryhmiä isille ja äideille. Ryhmät kokoontuivat ensimmäisen raskauden keskivaiheesta siihen asti kun kaikki ryhmän vauvat olivat ainakin kolmen kuukauden ikäisiä. Hän huomasi, että keskusteluryhmien vaikutukset äitiyden kokemiseen olivat myönteisiä. Ne äidit, jotka olivat olleet mukana keskusteluryhmissä tiedostivat ja hyväksyivät omat ambivalentit tunteensa enemmän kuin ne, jotka eivät olleet mukana ryhmissä. Ryhmä-äidit tiedostivat omia erilaisia tunteitaan ja omien erilaisten roolien välisiä ristiriitoja vertailuäitejä paremmin ja olivat siksi ennen synnytystä epävarmempia siitä, miten he tulevat kokemaan äitiytensä. Kuitenkin he kokivat äitiytensä synnytyksen jälkeen myönteisemmin kuin vertailuäidit. Myös Simmons (1994) mukaan arjessa pärjäämisessä ja vaikeitten asioiden jakamisella ryhmässä on tärkeä merkitys jaksamisessa. Asioiden jakaminen muiden samassa tilanteessa olevien kanssa keskustelemalla on huomattu olevan huomattavaa merkitystä mielenterveyden kannalta.

Viime vuosina on internetin käyttö yleistynyt ja sitä myötä äitiryhmät ovat löytäneet tiensä tietoverkkoihin. Aikaisemmin fyysisesti kokoontuvien äitiryhmien rinnalla äitien tukena ovat nyt myös internetin keskustelupalstat, joissa äidit voivat jakaa ajatuksiaan muiden äitien kanssa. Tämä mahdollistaa myös sellaisten äitien vertaistuen löytämisen, jotka eivät syystä tai toisesta voisi muuten osallistua äitiryhmien toimintaan. Jokisen (1996) mukaan pienten lasten äidit ilmaisevat tarvetta ympäristöön, johon he voisivat kiintyä. Useat äidit kokevat, että heillä ei ole aikuista seuraa ja tukea, ympäristöä johon tukeutua.

3.2 Sosiaalisen tuen tarve

Marja-Terttu Tarkan mukaan Cobb (1976) määrittelee sosiaalisen tuen paitsi tiedoksi, joka vaikuttaa yksilöön siten, että hän tietää hänestä pidettävän ja häntä rakastettavan myös tiedoksi, joka saa yksilön tuntemaan, että häntä arvostetaan. Lisäksi sosiaalinen tuki on tieto, joka saa yksilön uskomaan, että hän kuuluu tärkeään sosiaaliseen verkostoon, jossa hän saa tukea toisilta ja toisaalta hän voi antaa tukea toisille. Cobb luonnehtii näitä tuen muotoja emotionaalisiksi,

materiaalisiksi ja arvonantoa ilmaiseviksi tuiksi. (Tarkka 1996.)

Useimmilla yksilöillä on jonkinlainen sosiaalinen tukiverkosto, jolla on merkittävä tehtävä erilaisten tarpeiden tyydyttämisessä ja ongelmatilanteissa tukemisessa. Barnes (1972) on käyttänyt käsitettä sosiaalinen verkosto (social network), joka muodostuu vuorovaikutuksessa olevista ihmisistä. Sosiaalisen verkoston jäsenet sekä antavat että saavat sosiaalista tukea. Tukiverkostoon kuuluva henkilö on ihmiselle tärkeä ja se voi olla joko läheinen perheen jäsen, ystävä tai ammattihenkilö. Barnes käyttää sosiaalisen tuen saamisessa käsitettä 'first order support' mikä tarkoittaa suoraa kontaktia, tukea toiselta saatuna tai 'second order support', jolloin tuki on epäsuorasti toimivaa tukea. (Tarkka 1996.)

Lasten asiat miellettiin aina 1960-luvulle asti äitien hoidettavaksi asiaksi. 1960-luvulla alettiin kuitenkin keskustella sukupuolirooleista siitä, että myös miehet voivat hoitaa kotia ja lapsia. (Vuori 2002.) Langfordin, Bowsherin, Maloney ja Lillisin (1997) korostavat sosiaalisen tuen merkitystä ihmisen henkisellety hyvinvoinnille. Ihmissuhdeverkoston kaventuminen on selvässä yhteydessä henkisen hyvinvoinnin lisääntymiseen.

Vanhemmuus merkitsee muuttuneita suhteita myös ydinperhettä laajemmin. Tekehän lapsenlapsen syntymä lapsen vanhempien vanhemmista isovanhempia. Vanhemmuus onkin samaan aikaan äärimmäisen henkilökohtainen asia, joka muuttaa koko elämää. Samanaikaisesti se on kuitenkin aina vanhemman kokeman elämänhistorian, oman lapsuudenperheen, koko lähipiirin ja kulttuurin muovaama ja siinä jatkuvasti vuorovaikutuksessa muuntuva ja elävä prosessi. (Törrönen 1998, 40.)

Pelkosen (1994) tutkimuksessa kartoitettiin vanhempien voimavaroja. Perheet arvioivat, että heillä on itsetuntoa vanhempana, mutta puutteita he kokivat sosiaalisissa tukiverkoissa ja omien voimiensa riittävydessä. Äitiys- ja perheneuvoloitten tehtävänä on tarjota tukea lapsiperheille. Neuvoloiden tehtävistä tärkein on äidin ja lapsen fyysisen hyvinvoinnin seuraaminen. Monimuotoinen valistus on tärkeää, ja henkisen tuen merkitys on kasvanut ja kasvamassa. Vanhemmat kaipaavat tukea vanhemmuuteen kasvamisessa.

Onnellinen äitiysmyytti elää vielä sitkeästi, ja siksi äidit toivovatkin, että masennuksesta ja muista raskaista tunteista puhuttaisiin enemmän luonnollisena osana odotusaikaa ja silloin, kun vauva on aivan pieni. (Mutru 1998.)

Vanhemmuuteen vaikuttavat useat tekijät. *Belskyn (1984) vanhemmuuden prosessimallin* mukaan vanhemmuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat 1) vanhempien voimavarat, 2) lapsen persoonalliset erityisominaisuudet, 3) aviosuhteeseen, työhön tai sosiaaliseen verkkoon liittyvät konfliktitilanteet tai tuen saamisen mahdollisuus. Prosessimalli olettaa, että nämä kolme järjestelmää ovat erillisiä, mutta kuitenkin toisiinsa yhteyksissä ja niillä on lähtökohtansa sekä perheessä että sen ulkopuolella. Muita vanhemmuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat vanhempien kehityshistoria ja persoonallisuus.

Marja-Leena Viljamaa (2003) on väitöskirjassaan selvittänyt Jyväskylän kaupungin neuvoloissa 2000-luvun asiakkaiden palvelujen käyttöä, tyytyväisyyttä ja odotuksia vanhemmuuden tukemisen, perhekeskeisyyden ja vertaistuen näkökulmasta. (Viljamaa 2003.) Tulokset osoittavat, että sosiaalisella verkolla ja tuella on tärkeä vaikutus vanhemmuuteen. Neuvola voi parhaimmillaan tarjota lapsiperheille kaikkia sosiaalisen tuen muotoja; tietotukea, tunnetukea, vertaistukea ja käytännön apua. Viljamaan mukaan neuvolan sosiaalinen verkko tukee vanhemmuutta. Vanhemmat voivat neuvolassa pohtia vanhemmuuden kehitystehtäviä, joita ovat muuttuva suhde itseen, muuttuva suhde puolisoon, suhde lapseen, muuttuva suhde omiin vanhempiin ja muuttuneet elämänolosuhteet. Vanhemmat odottavat neuvolasta eri asioita. Odotuksiin vaikuttavat vanhempien sukupuoli, ikä, koulutus, työ, persoonalliset tekijät, perhevaihe ja perhemuoto.

Ritva Järvinen, Marja-Terttu Tarkka, Päivi Åstedt – Kurki ja Eija Paavilainen (2000) ovat myös tutkineet neuvolan vanhempainryhmiä ja huomanneet äitien kaipaavan tiedollista tukea, henkistä tukea ja käytännön tukea. Neuvolan ryhmissä kävi asiantuntijoita vierailukäynneillä ja nämä käynnit koettiin hyväksi ja hyödyllisiksi. Tärkeämpänä pidettiin kuitenkin muiden äitien kanssa keskustelua ja ajatusten vaihtoa. Äidit olivat toisilleen tärkeitä tiedonlähteitä. Henkistä tukea kuvattiin ”tässä - ja nyt” – tueksi, jolla he tarkoittivat tuen ajankohtaisuutta tämän

hetken elämäntilanteessa. Tuki ilmeni lohdutuksena ja helpotuksen tunteena ja tuen saanti lisäsi äitien voimavaroja selvitä arkisista tilanteista. Äidit kokivat tullessa kuulluiksi ja ymmärretyiksi. Ryhmän tuella oli suuri merkitys äitien itsetunnon vahvistajana, koska ryhmässä äidit kokivat tulevansa hyväksytyiksi ongelmistaan huolimatta. Käytännön tuen määrä oli vähäistä, jotkut äidit olivat tosin hoitaneet toistensa lapsia tilapäisesti toisen asioidessa kaupungilla.

Myös neuvolat ovat vastanneet nykypäivän haasteisiin ja perinteisen neuvolatoiminnan rinnalla ovat aloittaneet nettineuvolat. Nettineuvolat mahdollistavat monia sellaisia palveluja, joita tähän asti ei ole ollut. Nettineuvolan avulla perheet ja äidit voivat saada tuoreinta tietoa raskaudesta, synnytyksestä, lapsivuodeajasta, lapsen kehityksestä tai jostain muusta elämisen alkuun liittyvästä asiasta. (Viialainen 2000, 26.) Nettineuvolasta saadun palautteen mukaan siitä hyötyvät erityisesti ensisynnyttäjät, sillä he haluavat saada paljon tietoa erilaisista raskauteen liittyvistä asioista ja keskustella niistä. Nettineuvola tekee neuvolan työstä ja ajankäytöstä entistä joustavampaa. Siitä tulee myös vaativampaa, koska asiakkaat tietävät entistä enemmän. Kuopiossa käynnistyi marraskuussa 1999 Suomen ensimmäinen nettineuvolakokeilu. Sen toivottiin aikaan ja paikkaan sitoutumattomana palvelevan myös maaseudulla ja ulkomailla olevia neuvola-asiakkaita. (Hiltunen 1999.) Nettineuvolasta saatu palaute oli myönteistä; perheet halusivat käydä neuvolassa, mutta arvostivat Nettineuvolaa nykyistä neuvolaa täydentävänä, nykyaikaisena ja tarpeellisena toimintana. (Kouri 2001.)

Pirkko Kouri (2001) kirjoittaa artikkelissaan Kätilö-lehdessä äitiyshuollon olevan uusien haasteiden edessä. Perheiden päihteiden käyttö on lisääntynyt ja tämä aiheuttaa monia haasteita ja ongelmia myös äitiyshuoltoon. Toisaalta naiset synnyttäjinä ovat muuttuneet. He ovat koulutetumpia ja siten iäkkäämpiä synnyttäjinä. Kouluttautuminen ja ikä vähentää sosiaalisten ongelmien todennäköisyyttä, mutta samalla lisää iän mukanaan tuomien sairauksien vaaraa.

Monet äidiksi tulevat kaipaavatkin paljon tietoa ja synnytys on tapahtuma, josta sitä kaivataan erityisesti. Hannele Jalovaara on artikkelissaan Vauva-lehdessä (2000) koonnut suomalaisten nettisivujen osoitteita, joissa äidit voivat saada

lisätietoa synnytyksestä. Useat sivut ovat sellaisia, joissa voi kysyä asiantuntija neuvoa erilaisissa raskauteen ja synnytykseen liittyvissä asioissa. Suomessa näitä palstoja on vielä suhteellisen vähän, mutta esimerkiksi Yhdysvalloissa niitä löytyy lukuisia. Ne eivät kuitenkaan aina vastaa suomalaisten kysyjien tarpeeseen, koska USA:ssa on melko erilaiset synnytyskäytännöt kuin Suomessa. (Jalovaara 2000, 54). Kalle Romanov (1999) toteaakin artikkelissaan Lääkäri-lehdessä, että myös terveydenhuollon ammattilaiset ovat uusien haasteiden edessä, kun palveluita siirtyy yhä enemmän internetiin. Romanovin mukaan lääkäreiltä tulisi vaatia ainakin kohtuullista perustietämystä Internetin kautta tapahtuvasta tiedonhankinnasta ja sen ominaispiirteistä.

4 KESKUSTELU INTERNETISSÄ

4.1 Internetin keskustelupalstat

Internetin kautta voi löytää monia keskustelumahdollisuuksia erilaisten foorumien ja sähköpostin kautta. Nettipalstailijat voivat vastata kommentein ja kysymyksiin lähetettyihin viesteihin, ja eri aikoina mukaan tulevat keskustelijat voivat seurata keskustelua ja osallistua siihen. Parhaimmillaan keskusteluryhmät tarjoavat mahdollisuuden jakaa kokemuksia, ratkaista pulmia ja työstää niitä yhdessä muitten ryhmäläisten kanssa. Tällaisten verkkoyhteisöjen jäsenten väliset siteet voivat olla hyvin kiinteitä ja palstalaisille kerrotaan ensimmäisenä omaa elämää koskevat ilot ja surut. (Soronen 2000a & b, Reid 2000). Jotkut vakituiset nettipalstoille osallistujat mainitsevat nettituttavuuden jopa parhaaksi ystäväkseen, vaikka eivät ole koskaan todellisuudessa tavannut kyseistä henkilöä. (Reid 2000.)

Internetin käyttöön liittyy oleellisesti vapaus. Internet ei ole kenenkään oma, siellä vallitsee täydellinen sanavapaus. Tässä samassa vapaudessa on myös netin suurin heikkous, mahdollisesti jopa vaara. Kuka tahansa voi kirjoittaa sinne mitä tahansa mistä hyvänsä ja esiintyä kenä hyvänsä. Mitään kontrollia kirjoitetun tekstin lähteistä tai edes todenperäisyydestä ei ole. Näin ollen markkinat ovat vapaat kaikenlaiselle kirjoittelulle, pahimmillaan jopa tahalliselle vahingonteolle. (Rapola 1998, Wellman & Gulia 2000.)

Verkkopalveluiden käytön tarkoituksena on viestinnän ja tiedonhankinnallisten syiden lisäksi myös rentoutuminen ja ajankulu sekä tutuksi tullut rituaali päivän toimitoihin. Keskustelu tietoverkoissa merkitsee kokemusten jakamista ja myötäelämistä, yksinäisyyden kokemusten lievitystä, ajanviettoa ja rentoutumista. Sähköisen viestinnän nopeus ja vaivattomuus ovat verkkopalvelujen erityinen vahvuus, samoin mahdollisuus lähettää viestejä itselle parhaiten sopivana aikana (Savolainen 1998, Wellman & Gulia 2000.)

Joillekin ihmisille sähköposti on muuttunut jo osaksi elämäntapaa. Jopa vierekkäisissä työpisteissä töitään tekevät ihmiset saattavat hoitaa keskinäisen

perusviestintänsä sähköpostitse. Sähköpostiviesti ei häiritse omaa työrytmiä, koska ne voi lukea itselle parhaiten sopivalla hetkellä. (Rautio & Kolari 1999, 34-35.) Sähköpostiviestit mahdollistavat kahden suuntaisten viestien vaihtamisen perinteisen kirjeen tapaan. Www-sivut tavoittavat suuret lukijamassa, mutta ovat samalla hyvin passiivisia, yksisuuntaisia viestimiä. Internetin keskustelufoorumit taas mahdollistavat sekä viestien vaihtamisen, monen henkilön keskusteluun osallistumisen että mahdollisimman laajan käyttäjäkunnan. (Soronen 2000).

Naiset käyttävät sähköpostia paljon. Sähköpostin käyttöön sisältyy uteliaisuutta, minkä lisäksi sähköposti mahdollistaa jatkuvan dialogin. Nettikeskustelun aloittamisen kannalta on tärkeää, että käsitelty aihepiiri vastaa käyttäjän kiinnostuksen kohdetta. (Savolainen 1998, DuValSmith 2000.) Monet internetin keskusteluareenat tarjoavat käyttäjilleen mahdollisuuden osallistua toimintaan anonyymisti eräänlaisen nimimerkin ("nick") suojista, eivätkä ihmiset yleensä haluakaan käyttää todellisia nimiään. Anonyymisyys mahdollistaa avoimen keskustelun aroistakin aiheista, eikä keskustelijoiden juurikaan tarvitse pelätä paljastumistaan naapureille tai työnantajalle. (Soronen 2000, Donath 2000.) On myös huomattu, että estot tuntuvat häviävän netissä, jossa ei tarvitse kohdata ihmistä kasvojen taakse vaan asiasta voi kirjoittaa ilman, että kukaan tietää todellista kirjoittajaa. (Reid 2000.)

Jackie Donathin (2000) mukaan henkilön tuntemattomuus lyö tärkeän leimansa nettikeskusteluihin. Hänen mukaansa tavanomaisessa keskustelussa juuri henkilön monet ulkoiset viestit määrittävät keskustelun kulkua. Nettikeskusteluissa nämä ulkoiset seikat eivät vaikuta ja kirjoittajien tuntemattomuus luo suojaa keskusteltaessa hyvin yksityisistä asioista. Toisaalta keskustelua leimaa kysymys kuka todellisuudessa on tämä henkilö, jonka kanssa omia ajatuksiaan jakaa. Nettikeskusteluissa mies voi esiintyä naisena tai koululainen tieteen huippututkijana.

Nettityhteisön jäsenten siteet voivat kasvaa todella voimakkaiksi. Voi syntyä onnettomuuteen verrattava paniikki, kun vuosia käytössä ollut foorumi yllättäen lopetettiin ja yhteisön jäsenet "kadottivat toisensa". (Soronen 2000.) Sorosen kuvaama tilanne syntyi, kun Vauva-lehti keväällä 2003 uudisti nettisivunsa ja

tutut nimimerkit eivät enää löytäneet toisiaan. Vauva-lehti joutui osin perumaan nettisivujensa uudistusta, koska palaute uusista sivuista oli tyrmäävä.

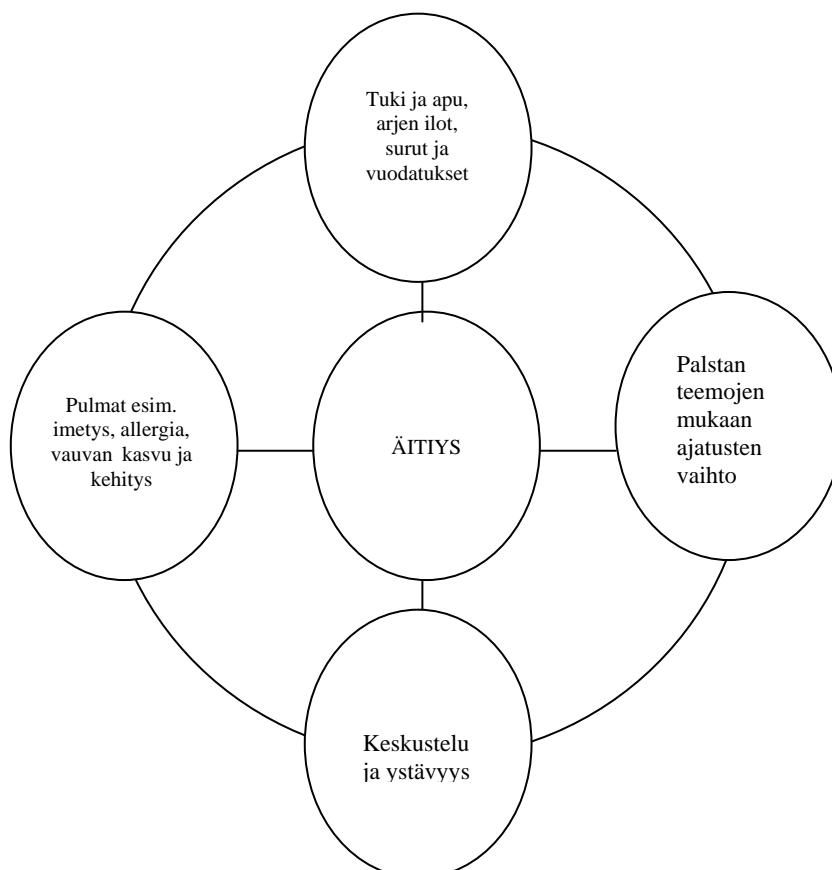
Jackie Donathin (2000) mukaan keskustelupalstoille on tyypillistä, että niissä esiintyy joitakin kirjoittajia, jotka osallistuvat keskusteluun todella aktiivisesti ja viettävät hyvin paljon aikaa palstan parissa. Näiden henkilöiden nimimerkit tunnetaan ja heille saatetaan kohdistaa tiettyjä kysymyksiä ja heidän mahdollisia tuomioitaan pelätään. Nimimerkin valitseminen luo myös tiettyjä mielikuvia henkilöstä ja on tärkeä tunnistemuille. Donathin mukaan on helppo samaistua ihmiseen, joka hakee palstalta apua johonkin ongelmaansa, mutta vaikeampaa on ymmärtää niiden ihmisten motiiveja, jotka jaksavat vastata kysymyksiin. Hänen mukaansa kysymyksiin vastaaminen on merkki halusta tuntea itsensä tarpeelliseksi ja tuntea kuuluvansa yhteisöön. Peter Kollock (2000) käyttää keskustelupalstojen tiedon jaosta nimeä lahja. Hänen mukaansa kysyjä saa ilmaisen lahjan tuntemattomalta lahjan antajalta, jota hän ei todennäköisesti tule koskaan tapaamaan. Kollock kirjoittaa, että vastauksen saaminen ei edellytä mitään korvausta, ei taloudellista eikä vastapalvelua. Kollockin tutkimuksen kohteena oli ryhmä, jossa keskusteltiin tietokoneongelmista, jolloin taloudellinen hyöty tuli esiin konkreettisesti.

Barry Wellman ja Milena Gulia (2000) ovat tutkineet internetin keskustelupalstoja, heidän mukaansa palstoilta ei etsitä ainoastaan informaatiota eri asioista vaan myös toveruutta, sosiaalista tukea ja yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Palstalle kirjoittavat ihmisiä yhdistää joku yhteinen kiinnostuksen kohde, mutta muuten he voivat olla hyvinkin erilaisia ihmisiä. Toisin kuin reaali maailman vuorovaikutuksessa ei internetin foorumeilla vaikuta sosiaalinen samanlaisuus. Netissä ihmiset esiintyvät kasvottomina, jolloin he voivat osallistua keskusteluun itselleen parhaiten sopivaan aikaan tai he voivat seurata keskustelua ilman, että he itse osallistuvat siihen. (Wellman & Gulia 2000, Smith 2000.)

4.2 Äitien postituslistojen yleisimmät keskusteluaiheet

Terttu Munukka ja Irma Kiikkala (2001) ovat tutkineet äitien kokemuksia internetin postituslistoista arjen apuna ja kartoittaneet mitä odotuksia äidit kohdistavat internetin vertaisryhmiin. Heidän mukaansa äidit etsivät samassa elämäntilanteessa olevia äitejä, joilta he odottavat ymmärtämistä ja kiinnostusta. Tuki ja apu yksinäisyyteen ja arjessa jaksamiseen oli yksi postituslistoilla mukana olon syy samoin tiedon saaminen ja antaminen. Tiedon saaminen ja antaminen liittyi vaikeuksien voittamiseen ja käytännön vinkkeihin arjesta selviytymiseen. Lisäksi äitipalstoilta etsittiin seuraa, jota monet kotona lasten kanssa olevat äidit kaipasivat, postituslistan tärkeys korostui erityisesti yksinhuoltajaäitien kohdalla.

Munukka ja Kiikkala ovat koonneet oheisen kuvion, jossa he kuvaavat äitien Internetin vertaistuen teemoja. Heidän tutkimuksensa kertoo, että äidit haluavat listoilta tukea ja apua, mutta he myös etsivät ystävyyttä ja etsivät ihmisiä, joiden kanssa voi jakaa tunteitaan.

Kuvio 1. Äitien vertaistuen teemat Internetin postituslistoilla
(Munukka & Kiikkala 2001, 517)

Munukka ja Kiikkala ovat myös koonneet äitien odotuksia vertaisryhmän suhteen ja saaneet tulokseksi, että keskeisin toive oli löytää samassa elämäntilanteessa olevia äitejä. Äidit halusivat vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia sekä antaa ja saada tietoa nykyisestä elämäntilanteestaan. Vertaistuen, avun ja ymmärryksen tarve oli suuri. Tärkeimpiä keskustelunaiheita olivat halu puhua arkisista asioista, imetyksen, vauvan hoidon ja perheen ongelmista. Avun ja tuen saaminen on tärkeää, monet odottivat vinkkejä tai tukea yksinäisyyteen tai masennukseen. Monet etsivät uusia ystäviä, juttuseuraa tai kontaktia. Osa äideistä etsi tietoa voidakseen ennakoita tulevia tilanteita ja voidakseen ratkaista vauvan hoitoon liittyviä vaikeuksia. Monet kaipasivat juttuseuraa, jotakuta jonka kanssa vaihtaa ajatuksia. (Kiikkala & Munukka 2001.)

Maili Malin (2001) on tutkinut lapsettomuudesta kärsivien äitien nettikeskustelupalstaa ja sitä miten lapsettomuudesta kärsivät naiset kirjoittavat lapsettomuudesta ja hoitokokemuksistaan. Malin huomasi tutkimuksessaan, että naiset olivat kehittäneet oman palstakielen, he käyttivät omaperäistä ja humoristista kieltä ja kielikuvia lohdutukseksi, mutta myös etäännyttämään ja huojentamaan hoitopaineita ja -odotuksia. Viestit noudattivat vastavuoroisuutta, naiset kommentoivat ensin toisten kirjoituksia ja kertoivat sitten 'omasta navasta' eli mitä itselle kuuluu. Malinin mukaan viestit olivat tunnepitoisia tuki-, kannustus- ja lohdutusviestejä sekä naisten keskenään jakamia tietoja ja neuvoja. Naiset loivat yhteisöllisyyttä omalla erikoisella kielenkäytöllään, yhteisellä kohtalolla ja tekemällä eron lapsia saaneisiin naisiin. He esiintyivät palstalla nimimerkillä, 'kasvottomina ja sokkoina'.

Naisten käyttämä nettikielen huomioi myös Laura J Gurak (2000), joka huomasi, että keskusteluryhmässä syntyi omanlaisensa kieli, joka oli humoristista ja yhdisti palstalla keskustelevia toisiinsa. Oma kieli lisäsi yhteenkuuluvaisuuden tunnetta..

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimustehtävä

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mistä asioista äidit keskusteleivat Vauva-lehden internetpalstalla ja miten vertaistuen tarve ilmenee keskusteluissa. Keskustelupalstalle voi kirjoittaa haluamanaan ajankohtana, palsta on keskustelijoille avoinna aina. Vauva-lehden internetpalsta uudistui maaliskuussa 2003, aineisto on koottu uudistuneen palstan kirjoituksista.

Tutkimusongelmat

1 Millaisia ovat sisällöltään äitien käymät keskustelut Vauva-lehden internetpalstalla?

2 Miten vertaistuki tulee ilmi keskusteluissa?

5.2 Tutkimusaineisto

Tutkimuksen taustaksi tutustuin Vauva-lehden internetpalstan kaikkien aihealueiden kirjoituksiin ja valitsin aineistoista yleisimmät teemat, joita usein käsiteltiin.

Valitsin Vauva-lehden keskustelupalstan tutkimuskohteeksi, koska se on osoittautunut erittäin suosituksi äitien keskuudessa ja palstalla käyty keskustelu on aktiivista ja kuvastaa tämän ajan kasvatusajattelun henkeä. Palstalle kertyy kirjoituksia kuukaudessa yli 10 000, joten mahdollista tutkimusaineistoa oli runsaasti. Keskustelupalstan aiheet on jaettu kymmeneen eri aihealueeseen joita ovat: odotus ja vauvakuume, vauvat 0-12 kk, lapset yli 1-vuotiaat, vauva ja lapset, miesten kesken, sitä sun tätä, talot, tekniikka ja kodinhoito, ruoka, erilaiset

elämäntilanteet sekä suosikkiaiheet. Näiden pääotsikoiden alle on sijoitettu eri alaotsikoita, joten palstailija voi valita kolmestakymmenestä viidestä eri alaotsikosta minkä teeman alla hän haluaa käydä keskustelua.

Vauva-lehden keskustelupalsta on avoin kaikille kirjoittajille ja maaliskuusta 2003 lähtien palstan käytön ehtona on ollut rekisteröityminen. Kirjoittajan henkilötiedot ovat siis tulleet toimituksen tietoon, vaikka palstalla kirjoittaja esiintyy nimimerkillä. Varsinaisen keskustelupalstan rinnalla kulkee myös on line – keskustelu, johon osallistuminen ei vaadi rekisteröitymistä. Vauva-lehden keskustelupalsta näyttää olevan selvästi äitien palsta, vaikka myös isille on luotu oma alaotsikkonsa ei sinne kirjoiteta kovinkaan aktiivisesti.

Luin Vauva-lehden internet-palstan kirjoitukset syyskuun 2003 ajalta ja poimin keskusteluista yleisimmin esiintyneet teemat. Teemoiksi nousivat käytännön kasvatuseuvoista nousevat aiheet, äitiyden arjen jakaminen ja parisuhteen ongelmat.

Printtasin tietokoneelta neljätoista keskustelun aloitusta ja niihin tulleet vastaukset. Sain näin tutkimusaineistoksi 159 kirjoitusta. Kävin läpi jokaisen keskustelun tekemällä keskusteluista vuorovaikutuskartan. Karttojen avulla selvitin kuinka paljon vuorovaikutusta tapahtui keskusteluissa eri keskustelijoiden välillä. Keskustelut alkavat aina kysymyksellä ja etenevät vastauksilla. Kaikki vastaukset eivät kuitenkaan tule alkuperäisen keskustelunaloittajan kysymykseen vaan toiset vastaukset herättävät jatkokysymyksiä ja kommentteja. Keskustelujen eteneminen selviää tekemistäni vuorovaikutuskartoista, jotka ovat tämän tutkimuksen liitteenä.

Käsitellessäni vuorovaikutuskarttoja nimesin keskustelunaloitukset Munukan ja Kiikkalan (2001) tekemän luokituksen mukaan seuraaviin luokkiin: tuki ja apu, kysymys listan mukaisesti, pulmat, vuodatus, arjen ilot ja arjen surut.

Tämän jälkeen tutkin keskustelukarttojen avulla millaisia kirjoitukset olivat sisällöltään. Luokittelin jokaisen keskusteluvastauksen sisältönsä perusteella johonkin seuraavista luokista: **myönteinen, kriittinen, toimintaan**

ehdottaminen, oman ongelman esiin tuominen ja neutraaliin vastaukseen esitettyyn kysymykseen.

Teemoittelulla tarkoitetaan sitä, että analyysivaiheessa tutkija tarkastelee niitä aineistosta nousevia seikkoja, jotka ovat yhteisiä usealle haastateltavalle. (Hirsjärvi & Hurme 2000.)

Hirsjärven ja Hurmeen (2000) mukaan analyysistä esiin nostetut teemat pohjautuvat tutkijan omiin tulkintoihin haastateltavien sanomista. Koska ei ole todennäköistä, että kaksi kirjoittajaa ilmaisisi asian täysin samoin sanoin, on tutkijan koodattava ne samaan luokkaan.

5.3 Keskustelujen aiheet

Keskustelunavauksia oli neljätoista ja ne olivat seuraavat:

Kirjoitusten edessä olevat numerot kertovat kirjoituksen paikan liitteenä olevassa keskustelukartassa.

1. Minkä ikäinen lapsesi saa katsoa tv:n lastenohjelmat joka päivä?
2. Saako vieras aikuinen huutaa lapsellesi, siis jos lapsi on vaikka lyönyt tai pahasti kiusannut kyseisen aikuisen lasta?
3. Miksi olette suhteessa jossa mies ei tee kotitöitä?
4. Osaako miehenne hoitaa lasta?
5. Lasten nukuttaminen yöunille, millä keinoilla?
6. Vinkkejä kuivaksi opettamiseen?
7. Miksi siedätte lapsen huonoa käytöstä?
8. Nauraisin, jos jaksaisin. Taitaa olla muitakin joiden arki on aika helvetillistä?
9. Ammattina kotiäiti?
10. Unelmien täyttymyksestä kriisiksi?
11. Mies+ mustasukkaisuus vauvasta?
12. Minkä ikäisen voi laittaa ”jäähyllä”? Mikä sen jäähyen toimintaperiaate/tarkoitus on? Miettiä tekosia?
13. Auttakaa 3-vuotias riehuu leikkipuistossa. Mitä tekisitte?
14. Ero edessä ☹ miten sujuu elämä eteenpäin?

5.4 Tutkimusmenetelmä ja aineiston analyysi

5.4.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen. Lähtökohtana kvalitatiivisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. Tähän sisältyy ajatus, että todellisuus on moninainen. Tutkimuksessa on kuitenkin otettava huomioon, että todellisuutta ei voi pirstoa mielivaltaisesti osiin. Tapahtumat muovaavat samanaikaisesti toinen toistaan, ja onkin mahdollista löytää monensuuntaisia suhteita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2001, 152.)

Teemoittelulla tarkoitetaan laadullisen aineiston pilkkomista ja ryhmittelyä erilaisten aihepiirien alle. Näin on mahdollista vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa. Ennen varsinaista teemojen etsimistä aineisto voidaan kuitenkin ryhmitellä esittäjän tai alkuperän mukaan. Aineisto voidaan jakaa esimerkiksi asukkaiden, yhdistysten ja viranomaisten näkemyksiin. Näkemyksiä voidaan edelleen ryhmitellä esimerkiksi ikäryhmittäin, sukupuolittain jne. Tällainen alustava ryhmittely kannattaa tehdä, jos aineistoa on paljon. Näin eri ryhmien näkemykset pysyvät omissa nipuissaan ja tämä helpottaa jatkokäsittelyä.

Alustavan ryhmittelyn jälkeen aineistosta aletaan etsiä varsinaisia teemoja eli aiheita. Teemoittelun tueksi voidaan tehdä teemakortisto, johon aineisto pilkotaan eri aihealueittain. Ideana on etsiä aineistosta tiettyä teemaa kuvaavia näkemyksiä. Nämä näkemykset viedään sitten kortistoon sitä kuvaavan teeman alle. Näin saadaan luokiteltua sisällöllisiä näkemyseroja, joita eri ryhmittymillä on.

Tässä tutkimuksessa käytän aineiston analyysimenetelmänä teemoittelua. Teemoittelussa löydettiin neljä tutkimusongelmaa valaisevaa teemaa. Teemoittelulla kvalitatiivisena analyysimenetelmänä tarkoitetaan sitä, että analyysivaiheessa tarkastellaan sellaisia aineistosta nousevia piirteitä, jotka ovat yhteisiä usealle tutkittavalle. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 173.)

Tutkimusaineistosta nousi esiin seuraavat keskeiset teemat:

1. konkreettiset neuvot ongelmatilanteisiin
2. äidin tunteet liittyen omaan jaksamiseen
3. perheen työnjakoon liittyvät asiat
3. lapsen vaikutus parisuhteeseen

Ensimmäinen teema kokemukset, kysymykset ja vastaukset, käsitteli *konkreettisia neuvoja* ongelmatilanteisiin, joita kirjoittajat olivat arjessa törmänneet.

Kysymykset rajautuivat selvästi yhteen ongelmaan ja vastauksissa kerrottiin vinkkejä miten muut perheet olivat vastaavassa tilanteessa toimineet. Useimmat vastaajat olivat itse kokeneet saman ja selvittäneet asian omassa perheessään.

Toinen teema tuki ja apu, arjen ilot ja surut ja vuodatukset, *käsitteli äidin tunteita liittyen omaan jaksamiseen*, joista nousi esiin väsymys, masennus, mutta myös onni ja ilo. Tämän teeman vastauksissa tuli esiin myötätunto, ymmärrys ja lohdutus. Kolmannessa teemassa otettiin esille perheen työnjako. Tarkemmin käsiteltiin miehen roolia perheessä ja hänen vastuutaan kodin arjen pyörittämisestä. Neljännen ryhmän kirjoituksissa käsiteltiin lapsen syntymisen *vaikutusta parisuhteeseen ja sen mukanaan tuomia ongelmia*. Tähän teemaan liittyvissä vastauksissa oli mukana sekä käytännön neuvoja että lohdutusta ja rohkaisua.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Keskustelupalstan teemat

Lapset yli 1-vuotiaat pääotsikon alla on *Taaperot ja leikki-ikäiset* alaotsikko pääotsikko alla. Palsta on suosittu ja pelkästään tämän alaotsikon alla on kirjoitettu yli 5000 kirjoitusta maaliskuun ja lokakuun 2003 välillä. Valitsin otsikon alta yhdeksän suosituinta keskustelua, joihin oli kirjoitettu 117 vastausta. Kirjoituksista nousi kaksi pääteemaa; ensimmäinen oli käytännön kasvatusevinkkien pyytäminen ja antaminen ja toinen oli äidin oman arjen jakaminen. Kasvatusevinkkeissä pyydettiin hyvin konkreettisia neuvoja, kun taas äitien arjen jakamisessa korostuivat tunteet kuten väsymys, turhautuneisuus tai ilo ja onni.

Suosikkiaiheet pääotsikon alta löytyy alaotsikko *Parisuhde, perhe, suku ja juhlat*. Tämän alaotsikon alta erottui kaksi keskusteluaihetta. Ensimmäiset keskusteluaiheet liittyi perheen työnjakoon ja niissä pohdittiin miehen roolia perheessä. Toisessa aiheryhmässä keskusteltiin parisuhdekriisistä ja siihen liittyvistä perheen ongelmista.

6.2 Käytännön kasvatusevinkit

Tämän teeman alle valikoin seuraavat aloitukset:

Minkä ikäinen lapsesi saa katsoa tv:n lastenohjelmat joka päivä?

Saako vieras aikuinen huutaa lapsellesi, siis jo lapsi on vaikka lyönyt tai pahasti kiusannut

Lasten nukuttaminen yöunille, millä keinoilla?

Vinkkejä kuivaksi opettamiseen?

Miksi siedätte lapsen huonoa käytöstä??

Minkä ikäisen voi laittaa ”jäähyllä”? Mikä sen jäähyntoimintaperiaate/tarkoitus on? Miettiä tekosia?

Auttakaa! 3-vuotias riehuu leikkipuistossa. Mitä tekisitte?

Ensimmäinen kysymys lasten tv:n katselusta ei herätä laajempaa vuorovaikutusta tai lisäkysymyksiä. Ainoastaan yhden lapsettoman vastaajan kommentti lasten television katselusta herättää vastakaikua. Hänen vastauksestaan kirjoittaa mielipiteensä henkilö, joka ei vastaa ollenkaan alkuperäiseen kysymykseen. Vastaus on ainoa selvästi negatiivisen sävyinen kirjoitus koko tutkimusaineistosta. Kirjoituksen sisältö on, että ei tulisi neuvoa muita, jos ei ole omia lapsia.

Palstan kirjoitusten aiheista huomaa, että monet käsittelevät samoja asioita, joista muutenkin käydään julkista keskustelua. Samaan aikaan kun aikakausi- ja sanomalehtien artikkeleissa ja yleisöosastoilla käsiteltiin lasten television katseluun liittyviä kysymyksiä niin samaa teemaa jatkettiin myös Vauva-palstalla. Tämä saattaa olla myös yksi syy siihen miksi kysymys lasten tv:n katselusta tuo mukaan keskustelijan, jolla ei itsellä ole lapsia. Oma lapsi ei näytä siis olevan ainoa kimmoke osallistua keskusteluun vaan jotkut osallistujat haluavat ottaa kantaa keskusteluun muista syistä. Alkuperäinen kysymys kuului näin:

Minkäikäinen lapsesi saa katsoa tv:n lastenohjelmat jokapäivä?

(KaMi)

Tähän kysymykseen tuli kymmenen vastausta, joista yksi kirjoittaja mainitsi erikseen, että hänellä ei itsellään ole lapsia. Hänen vastauksena oli tällainen:

Anteeksi, mutta jos minulla olisi lapsi, niin ei minkään ikäisenä saisi katsella niitä joka päivä :)

(tiikerinsilmä)

Vastausta ei kuitenkaan hyväksytty suoraan vaan kirjoittaja sai vastaukseksi seuraavaa:

On helppo kasvattaa lapsia jos niitä ei ole.

Et tiedä minkälaista helpotusta äidille suo puolen tunnin sessio teletappeja, vaikka niitä tulisikin joka päivä.

(Sintagma)

Huomattavaa kuitenkin on, että kaikki keskusteluun osallistujat korostavat, että lasten tv-katselu on rajoitettua ja lapset katselevat vain lastenohjelmia. Vaikka kirjoittajat eivät esiinny omalla nimellään vaan nimimerkin varjolla niin monet haluavat kuvata itsensä vastuullisena vanhempana sekä muille että itselleen. Jos kasvatuskäytännöissä on jotakin sellaista mitä ei itse pidä suotavana niin siitä ei myöskään halua kirjoittaa. Tähän löytyy myös poikkeuksia.

Joskus jotkut kirjoitukset eivät vastaa alkuperäiseen kysymykseen vaan kommentoivat toista vastausta kuten edellä oleva kirjoitus. Seuraavanlainen vastaus kuitenkin otti kantaa alkuperäiseen kysymykseen.

Molemmat ovat katsoneet aika pienestä.

Esikoinen oli varmaan joku 1½-vuotias, kun alkoi viihtymään pikkuisen kauemmin kuin tovin TV:n ääressä. Silloin oli Teletappi-buumi kovimmillaan ja hän tykkäsi Teletapeista tosi kovasti siinä alle kaksivuotiaana. Synttärilahjaksi tulikin sitten kaikkea Teletappi-aiheista ympäri sukua. Pikku Kakkosta alkoi varmaan katsomaan kiinnostuksen kanssa yli kaksivuotiaana. Muistan ainakin, että kun aloin odottamaan kuopusta esikoisen ollessa 2v4kk, katsoin hänen kanssaan joka arkipäivä TV:n lastentunnin. Viikonloppuaamujen ohjelmat kokonaisuudessaan ovat kiinnostaneet ehkä jostain neljävuotiaasta alkaen.

Kuopus tutustui televisioon "luontevasti" esikoisen siivellä. On siis "aina" katsonut lastenohjelmia. Istui jo yksivuotissynttäreiden aikaan koko lastentunnin esikoisen vierellä sohvalla.

(Kissanminttu)

Toinen kysymys vieraan aikuisen huutamisesta lapselle sai paljon vastauksia, mutta herätti vähän vuorovaikutusta. Kysymys herätti monessa tarpeen kertoa mielipiteensä asiasta, mutta muiden kirjoituksia ei kommentointu.

Julkisessa keskustelussa on tullut viime aikoina paljon esille koko yhteisön kasvatusvastuu lapsista (Eskelinen 2000). Koko kylä kasvattaa periaate ei ole kuitenkaan sellaisenaan kaikkien mieleen ja ajatusta pohditaan myös palstan kirjoituksissa. Vastaukset erosivat paljon toisistaan ja toivat esiin ainakin kaksi eri näkökulmaa. Toiset vastaajat olivat sitä mieltä, että toisten aikuisten ei yleensääkään tulisi puuttua toisten perheiden lasten toimintaan ja toiset taas kirjoittivat, että puuttuminen on aiheellista ja joissakin tapauksessa myös huutaminen.

Saako viera aikuinen huutaa lapsellesi, siis jos lapsi on vaikka lyönyt tai pahasti kiusannut kyseisen aikuisen lasta ?

Tietty on olemassa aikuisia, joiden mielestä lapset ovat kiusankappaleita tai vaikka alkoholisteja ,jotka hermostuvat helposti (tai vaikka väsynyt bussikuski) mutta en nyt tarkoita näitä tapauksia.

(sinik)

Tähän kysymykseen tuli kaksikymmentä vastausta. Mielipiteet olivat voimakkaita ja vastauksia tuli sekä puolesta että vastaan, seuraavaan tapaan:

Ei missään tapauksessa saa HUUTAA.

Jos tyttäreni tekee jotakin kiusaa, niin asiasta voi (ja pitääkin) mainita, mutta huutamaan ei saa alkaa. Pyrin itsekin siihen, etten huuda - komentaminenkin on tehonnut ihan hyvin!

(-Marcia-)

Huutamiseen kielteisesti suhtautuvia oli kolmesta ja neutraalisti tai myönteisesti suhtautui kolmesta kirjoittajaa. Yksi heistä perusteli kantaansa näin:

Totta kai saa ja pitääkin

Mä en tajua ihmisiä jotka voi loukkaantua, jos joku vieras komentaa heidän lastaan. Sehän on ihan

älytöntä: kyllä meidän kullannuppu saa tehdä pihalla ihan mitä vaan eikä kukaan saa siihen puuttua. Minä olen sanonut omalla pihalla kaikille siellä aktiivisesti oleville vanhemmille, että komentakaa ja kieltäkää minun lastani, jos näette, että hän tekee jotain asiaankuulumatonta/ tai vastoin omia sääntöjämme. Siis myös minun nähteni tai ilman että näen.

(vippe)

Toisenlaisesta lähestymistavasta muistuttaa seuraava kirjoittaja:

pysy tiukkana....mutta rauhallisena

Olen huomannut, että ainakin meillä parhaiten tehoaa se, kun pitää kiinni rajoista (eli etukäteen sanot että heti lähdetään kotiin jos kiusaaminen alkaa, ja sitten myös lähdette vaikka mikä olisi kesken), mutta pysyy itse rauhallisena. Eli ettei huuda ja karju ja souda ja huopaa tyyliin "no oletko nyt kunnolla vai et, kohta lähdetään jos ei tämä lopu jne.." vaan pysyt viilipyttynä ja tarvittaessa raahaat huutavan vekarän kotiin :)

Ei vaan, kyllä meilläkin poika 3,5v koettelee hermoja välillä toden teolla, ihme riehumisella puistossa tai muualla. Joskus sortuu itsekkin karjumaan mutta tosiaan olen huomannut että parhaiten tehoaa sekun ei itse mene siihen mukaan vaan puree vaikka hammasta mutta pysyy itse rauhallisena.

Ei kai se auta muuta kun olla sinnikäs. Ja toisaalta muistaa ettet ole lasta vastaan vaan samalla puolella ja yrität auttaa häntä oppimaan.....

Jaksamista, sitä kyllä tarvitaan näiden vekaroiden kanssa :)

(lumiprinsessa)

Kysymyksistä oli havaittavissa tunne siitä, että kysyjän kaikki keinot oli käytetty ja halutaan neuvoja muutokseen. Toisaalta joistakin kirjoituksissa on havaittavissa selvästi kokemattomuus lapsenhoidossa ja juuri siitä nouseva tarve saada muiden jo lasten hoidosta enemmän kokemusta omaavien neuvoja. Seuraavana kysymys liittyen lasten nukuttamiseen.

Lasten nukuttaminen yöunille, millä keinoilla?

Miten hoidatte lasten nukuttamisen? Jätättekö yksin sänkyyn ja nukahtaa itsekseen, laulatteko, luetteko, nukahtaako pullolle...?

Meillä 4v ja 1 v 8kk pojat. Vanhempi pitää aina nukuttaa laulamalla. Ensi iltarukoukset, sitten pitää laulaa päivän laulu (omakeksimä, joka kertoo juuri sen päivän tekemisistä ja tapahtumista) ja sitten unilaulut (karhunpoika sairastaa, makeasti oravainen, lapinäidin kehtolaulu). Laulua pitää jatkaa niin kauan, että lapsi nukahtaa.

Pienempi juo ensin vellin tuttipullostaa, ja sitten nukahtaa silitykseen. Omalla kädellään näpeltää nukuttajan kättä.

Nukuttamiset vie aikaa, mutta nykyään sentään homma on jaettu puoliksi isän kanssa. Itse nukutan aina isomman, kun isä ei osaa laulaa.

(soppa)

Tähän kysymykseen tuli yhdeksän vastausta, joista yksi oli alkuperäisen kirjoittajan itsensä kirjoittama kiitos muille kirjoittajille ja lisäselvitys aikaisempaan kirjoitukseen. Kaikissa vastauksissa kirjoitettiin juuri niistä asioista, joista kysyjä toivoikin kirjoitettavan eli kerrottiin kirjoittajien omista tavoista nukuttaa lapsensa. Tässä yksi esimerkki vastauksista.

meillä tytöt 2 ja 4v.

vien tytöt sänkyyn, luen kirjan, toivotan hyvät yöt suukotuksien ja halien kera. sammutan valot ja lähden alakertaan.. pienemmän tytön kanssa oli aluksi hankalaa, hän tuli sängystä pois monet kerrat.. eli alkuaikoina jäin lastenhuoneen oven taakse hetkeksi aikaa ja kun neiti tuli sängystä pois kannoin takasin ja sanoin hyvää yötä ja lähdin pois...viikon kuuri tota auttoi ja harvoin tulee enää sängystä pois.

(Isabelluska)

Vastaus on hyvä esimerkki vertaistuesta. Vastaajalla on itsellään ollut vastaavanlainen ongelma omien lastensa kanssa ja hän kertoo kysyjälle miten on ongelman ratkaissut. Kirjoituksista on pääteltävissä se, että onnistuneen vertaistuen edellytyksenä on, että vastaaja on kokenut saman kuin kysyjä. Palstalle kirjoittavat lapsettomat henkilöt saavat harvoin kiitosta neuvoistaan päinvastoin heidän kirjoituksiinsa voidaan suhtautua hyvinkin tylästi toteamalla, että on parempi olla puuttumatta asioihin joista ei itsellä ole käytännön kokemusta.

Aina keskustelu ei käy näin mutkattomasti kuin edellä vaan keskustelijoilla on eriäviä mielipiteitä, joista kysyjän täytyy löytää itselleen sopiva. Näin esimerkiksi kysymyksessä, jossa kaivattiin vinkkejä lapsen kuivaksi opettamiseen.

vinkkejä kuivaksi opettamiseen!?

Olisko kenelläkään hyviä vinkkejä tyttösen kuivaksi opettamiseen? Nostan potalle aina kun herää, välillä tulee pissa, välillä ei, mutta mistä tietää milloin muuten nostaa potalle? Tyttö 1v 4kk.
Neuvokaa hömppää äippää =)

(rinsessanäitee)

Vastauksia tähän kysymykseen tuli kahdeksan, joista yksi oli jälleen alkuperäisen kirjoittajan itsensä kirjoittama kiitos vastanneille. Vastaukset jakaantuvat kahteen ryhmään, osa vastaajista antaa pyydettyjä neuvoja, kun taas osa vastaajista on sitä mieltä, että lapsi on vielä liian pieni kuivaksi opettamiseen, mutta he antoivat siitä huolimatta myös neuvoja. Tästä on havaittavissa palstan kirjoituksille tyypillinen piirre. Aina ei kysyjä saa suoraa vastausta haluamaansa ongelmaan vaan vastaajat löytävät kysymyksestä jonkun toisen ongelman jota alkuperäinen kirjoittaja itse ei ole kokenut ongelmaksi. Seuraavassa esimerkissä osa vastaajista on tulkinnut ongelmaksi sen, että lasta yritetään opettaa liian pienenä kuivaksi kun taas toinen osa pitää ongelmana sitä minkä alkuperäinen kirjoittaja ongelmaksi esittää eli vaikeudet lapsen kuivaksi opettamisessa. Ensimmäisessä esimerkissä vastaaja kehottaa odottamaan, että lapsi kasvaisi isommaksi.

Minäkin olen samalla kannalla: 1v4kk on vielä pieni. Vasta noin 2-vuotiaalla alkaa toimia rakon hallinta. Eli vielä vähän malttia. Ja sitten se vinkki:

Me laitoimme wc:n seinälle puhtaana A4 johon kirjoitimme erivärikirjaimilla (esim:) Ninnan onnistuneet pottakäynnit. Sitten ostimme "ihania" tarroja ja joka kerta kun pottaan tuli jotain lapsi sai laittaa paperille valitsemansa tarran ja sen alle laitoimme pvm. & p=piss /k=kakka. Tämä kannustaa lasta potalle, meillä jopa tiristettiin väkisin välillä pissiä kun haluttiin laittaa tarra, ja samalla pvm:stä pystyy seuraamaan milloin pottailu alkaa oikeasti luistaa. Kun käyntejä on päivittäi monta kertaa päivässä niin vaippa pois. Vahinkoja tulee alkuun. N. kaksi vuotiaana lapsi tajuaa tarrat ja potan ja vahingon housuissaan. ...Opettipa eräs tuttuni lapsen potalle jätskin avulla... ja lapsi kyllä oppi nopeasti.

(Clow)

Toinen vastaaja oli eri mieltä edellisen kirjoittajan kanssa ja perusteli kantaansa seuraavasti.

Potalle usein, vaikka vain pieneksi hetkeksi

Ei 1v4kk ole liian pieni potalla kävijäksi. Koita laittaa häntä potalle aina kun hän herää, aina kun hän menee nukkumaan, aina ruuan jälkeen, aina ulos lähtiessä ja aina sisälle tultaessa. Vaikka siinä potalla viihdyttäisiin vain pieni hetki niin sekin on jo hyvä. Ei se istunnon pituus vaan säännöllisyys. Ota avuksesi vaikka kirjoja, näin lapsi varmasti viihtyy siinä paremmin. Mutta älä koskaan pakota istumaan potalla! Muista kehua lapsi maasta taivasiin kun pottaan tulee jotain. Se kannustaa lasta todella, olen huomannut.

Meillä on 1½v tyttö joka on päiväkuiva. Hän on pottaillut 7 -kuisesta asti. Hän osaa sanoa kun on pissa tai kakka hätä, mutta melkein pari viimeistä viikkoa hän on vain sujahtanut itse potalle kun on tarvis. Siinä tulee äiteelle kiire juosta perään ja katsoa onko tyttö saanut housunsa laskettua ennen istumista. Usein hän istuu potalla housut jalassa, kun ei ole niitä alas saanut:)))

Tsemppiä pottaharjoitteluun! Ei välttämättä mene pitkäkään aika kun lapsi huomaa, että on mukavampi pissata pottaan kuin vaippaan tai housuun.

(minkki1)

Seuraava kirjoitus on palstan kirjoitukseksi erittäin tyypillinen. Sen aloittaa henkilö, joka ihmettelee lasten huonoa käytöstä. Yleisempää onkin, että palstalla ihmetellään muiden kuin omien lasten huonoa käytöstä ja kirjoituksista voi huomata sen, että asiaa ei kehdata ottaa suoraan puheeksi asianomaisten kanssa vaan nimimerkin varjolla on turvallisempaa kysyä asiasta. Palstan kirjoitukset ovat selvästi suorempia kuin muuten käyty keskustelu, mielipiteitten takana ei välttämättä tarvitse enää myöhemmin olla, koska palstalla säilyy nimettömänä. Toisaalta kirjoituksissa henkilöt voivat kertoa sen mitä he todellisuudessa ajattelevat eikä heidän tarvitse pelätä, että he mielipiteillään joutuvat toisten epäsuosioon.

Miksi siedättä lapsen huonoa käytöstä??

Voih, kanssasisaret kertokaa minulle miksi sinä/joku et/ei komenna lasta esim.2-4vuotiasta kun hän käyttäytyy huonosti. Pelkäätekö lapsen huutoa vai mitä? Huonolla käytöksellä tarkoitan esim.kylässä pitkäkestävää äänestä juoksemista ja huutamista(kerrostalo), jatkuvaa toisten lasten hännäämistä tavalla tai toisella, jossain esim.kerhotiloissa tai ulkona lelujen kovakouraista

käsittelyä (lelu voi hajota tai toiminta villitsee kohta koko porukan samaan riehuntaan vaikka vielä näyttääkin melko viattomalta) yms.

Olen niin totaalisen kyllästynyt tuollaiseen leväperäiseen kasvatustyyliin, että haluaisin edes ymmärtää mistä voi olla kysymys kun näin toimitaan!!

Taidan olla ankara kasvattaja kun kaksi ja kolmevuotiailta lapsiltani moista siedä?

(katsahtelija)

Tähän kysymykseen toi oman näkemyksensä seuraava kirjoittaja, joka korostaa lasten erilaista luonnetta ja muistuttaa siitä, että samalla tavalla kasvatetut lapset voivat käyttäytyä eri tavalla.

Hmm....

Lapsethan OVAT erilaisia, sen tietää jokainen, vai mitä??? Myös vanhemmat ovat erilaisia, ei mikään yllätys.

Kaikki tällainen käytös ei välttämättä johdu kieltämään laiskoista vanhemmista (uskokaa tai älkää!). Meillä on kolme lasta, joista ensimmäinen on aina ollut erittäin energinen lapsi, siis kuvauksesi mukaan hän olisi siis se kauhukakara. No, toisten lelujen tahallinen rikkominen ei ole ollut tapana. Mutta klo 20 alkoi iltahulina (toisinaan olimme kylässä vielä silloin), jolloin 110 lasissa juostiin ympäri kämppää, jne.... Kyläpaikkoihin, joissa oli rikkoutuvia juttuja eikä lapsia emme edes menneet hänen ensimmäisinä elinvuosinaan.

(Andrea)

Lapsen eri kehitysvaiheiden mukanaan tuomat muutokset aiheuttavat monissa vanhemmissa hämmennystä ja lapsen muuttunut käytös herättää tarvetta vertaistukeen, tästä yleisin aihe on uhmaiän mukanaan tuomat ongelmat. Lapsen rangaistuskeinot ja erityisesti ruumiillisen kurituksen käyttö, kuten tukistaminen, ovat palstan kestoaiheita, jotka saavat aina aikaan kiivasta ajatusten vaihtoa. Kovaa arvostelua saavat vuoroin liian ankara ja liian lempeä kasvatus. Seuraavat kirjoittajat kaipaavat keinoja lasten kasvatukseen ja miettivät erilaisia mahdollisuuksia rauhoittaa tilanne, kun lapsi käyttäytyy ei-toivotusti. Eräs kirjoittaja miettii kasvatukseen 'jäähdytys' ja kysyy muilta palstalaisilta neuvoa.

Minkä ikäisen voi laittaa "jäähyllä"? Mikä sen jäähyntoimintaperiaate/tarkotus on? Miettiä tekosia?

(ReijaK)

Vastauksia tuli yhdeksäntoista, joista kaksi herätti vielä jatkokeskustelua. Siis kaikki kirjoittajat eivät kommentoineet alkuperäistä kirjoitusta vaan alkuperäisen kirjoituksen saamia vastauksia. Näissäkin kirjoituksissa tulee esiin monien miettimä aihe siitä riittääkö kasvatukseen keskustelu lapsen kanssa vai tarvitaanko muita keinoja kuten esimerkiksi alkuperäisen kirjoittajan esille tuoma 'jäähy'. Eräs kirjoittaja vastasi alkuperäiseen kirjoitukseen näin:

Muutama ajatus

Oleellista on varmaan se, että lapsi ei tunne jäävänsä kiukkunsa kanssa yksin tai tunne tulevansa hylätyksi. Käsittääkseni raivoavaa lasta ei saisi koskaan jättää yksin, tyyliin huoneeseen ja ovi kiinni. Lapsi on kovin avuton raivon tunteidensa kanssa ja kykenemätön selviämään niistä yksin. Lapsella on oltava jäähyntoimintaperiaate aikana turvallinen olo ja jatkuva kontakti jollain tapaa aikuiseen. Hyvä sana, mutta miten toteutetaan...

Minun on tässä tilanteessa hyvä puhua, koska meillä on sellainen lapsi (3,5v), jonka kanssa on pitkälti selvitty puhumalla ja sylissä rauhoittelemalla. Eikä ole esim. toista lasta, jota pitäisi samalla hoitaa. Eli nämä nyt olivat vaan niitä ajatuksia, joita tuli mieleen. (Mohno)

Kirjoituksia lukiessa on havaittavissa, että monet keskustelua korostavat kirjoittajat kertovat, että heillä on vain yksi lapsi, joka on rauhallinen ja siksi heidän on mahdollista toteuttaa lempeämpää kasvatustapaa ja että tilanteen ollessa toinen myös kasvatustyyli voisi muuttua. Seuraava kirjoittaja halusi ottaa kantaa tähän vastaukseen seuraavalla tavalla:

Ymmärrän kyllä pointtisi.

Lapsella on oikeus kaikkiin tunteisiin - myös vihaan ja kiukkuun - eikä niitä pidä jatkuvasti tukahduttaa. Olen kuitenkin itse sitä mieltä, että joskus tulee tilanteita, joissa vanhemman on kerta kaikkiaan vain osoitettava lapselle, missä kaappi seisoo. Joskus näkee perheitä tai tilanteita, joissa lapset tuntuvat pompottavan vanhempiaan minne haluavat, eivätkä vanhemmat saa tilannetta selviämään niistä yksin. Lapsella on oltava jäähyntoimintaperiaate aikana turvallinen olo ja jatkuva millään hallintaan. Vienot ja vaimeat "ethän viitsisi, olisitko kiltti etkä tekisi tuhmasti" -kehotukset kuulostavat yhtä turhauttavilta kuin ne varmasti tuntuvatkin. Ikäänkuin vanhemmat eivät enää

uskaltaisi pitää lapsilleen tervettä kuria vaan pelkäisivät omaa auktoriteettiaan. En tarkoita auktoriteetilla mitään julmaa diktatuuria vaan sitä, että rakkauden lisäksi lapselle annetaan myös rajat. Kannatan itsekin puhumista ja esim. tilanteen kääntämistä myönteiseksi, mikä teptii meillä ehkä 80%:ssa tapauksista. En silti usko kasvatukseen, joka perustuu pelkästään neuvotteluun lapsen kanssa. Sen aika on myöhemmin, ehkä lähempänä murrosikää. Jäähyt ovat meillä liittyneet tilanteisiin, joissa puhe ei ole auttanut ja lapsi on ollut vaaraksi itselleen tai jokin kodin tavara (tässä tapauksessa olohuoneen verho) on oikeasti ollut vaarassa mennä rikki. Tietyt asiat (ennen kaikkea itsensä tai muiden vahingoittaminen) ovat ehdottomasti kiellettyjä, ja jos noissa tilanteissa ei puhe, komentaminen tms. riitä, niin silloin haluan viheltää pelin selkeästi poikki ja osoittaa, että nyt loppui eikä asiasta enää neuvotella.

Tukistamista tms. en halua käyttää rangaistuskeinona. Lyhyt jäähy on osoittautunut toimivaksi. En todellakaan usko, että 20 sekuntia suljetun oven takana silloin tällöin aiheuttaa lapselle perusturvallisuuden traumoja. Oleellista on antaa lapsen ikätasonsa mukaan oppia, että kaikkea ei saa tehdä ja joskus säännön rikkomisesta seuraa rangaistus. Tämä "lakihan" pätee kaikkien meidän elämään. Ei voi elää miten lystää vaikkapa varastellen - ennen pitkää tekosistaan joutuu vastuuseen. No, vähän karu rinnastus, mutta ymmärtänette pointin. ;)

(Silkkiuikku)

Muiden lasten huonon käytöksen hämmästy on hyvin yleistä palstalla kuten myös toisten vanhempien huono kasvatus. Samaan aihepiiriin kuuluu huoli oman lapsen huonosta käytöksestä muiden lasten seurassa ja neuvottomuus miten omaa lasta pitäisi opettaa käyttäytymään kunnollisesti muiden lasten seurassa. Jotkut kirjoittajat kokevat lapsensa käytöksen niin huonona, etteivät halua lähteä lapsen kanssa kotoa pois, koska pelkäävät, että lapsi alkaa käyttäytyä huonosti muita kohtaan. Kirjoittaja eivätkä vastaajat tuo esiin, että käytös voisi liittyä johonkin kehitysvaiheeseen vaan vastauksia yritetään löytää kasvatuksesta ja näin vanhempien merkitystä korostetaan.

Auttakaa! 3-vuotias riehuu leikkipuistossa. Mitä tekisitte?

Meidän 3-vuotias, joka ennen on käyttäytynyt ihan ok puistoissa ja leikkinyt nätisti, on alkanut käyttäytyä inhottavasti muita lapsia kohtaan. Tönii, vie leluja kädestä, vetää myssyjä päästä ja kiusaa kaikilla tavoilla.

Puhe ei auta, eikä vieminen tilanteesta pois, lapsi juoksee vaan heti takaisin. Äidin seura ei kelpaa, jos muita on paikalla. Leikkikään ei silloin kiinnosta, vain toisten kiusaaminen.

Olen lähtenyt lapsen kans kotiin heti kun kiusaaminen alkaa. Se on kurjaa vain minun mielestä,

koska haluaisin seurata toisista äideistä - leikkiopistoja lukuunottamatta en päivisin saa muuta aikuisseuraa. Mitä ihmettä voisin tehdä? Olen jutellut asiasta kahden lapsen kanssa kotona ja lapsi lupaa aina olla jatkossa nätisti... Ja sitten kiusaa taas heti seuraavana päivänä!

Elämässä ei ole mitään muuttunut, joten ulkoisesti ainakaan minkään ei olisi pitänyt aiheuttaa moista.

Onko jollakin ollut vastaavaa? Missä iässä? Miten toimit tilanteissa? Miten nopeasti meni ohi vai menikö ollenkaan? Olenko tulevan koulukiusaaajan äiti??? Epätoivoinen olo, koska en yhtään tiedä, mitä tehdä! Tätä on jatkunut jo yli kuukauden.

Ja sama homma muuten, jos meille tulee lapsiperheitä kylään: lapsemme kiusaa heitä heti! Lapsi on ollut kotihoidossa, mutta kontakteja muihin lapsiin on ollut paljon ja mielestäni näytti välillä, että lapsi oli jo ehtinyt oppia "sosiaaliset säännöt". Nyt elämä on pelkkää riehuntaa... Auttakaa, mitä ihmettä tekisin?!

(TidaP)

Vastauksia kirjoitukseen tuli viisi, kirjoittajista neljä mainitsi kokeneensa itse saman ja kertoivat kuinka he ovat tilanteesta selvinneet. Näin kirjoitti heistä yksi:

pysy tiukkana....mutta rauhallisena

Olen huomannut, että ainakin meillä parhaiten tehoaa se, kun pitää kiinni rajoista (eli etukäteen sanot että heti lähdetään kotiin jos kiusaaminen alkaa, ja sitten myös lähdette vaikka mikä olisi kesken), mutta pysyy itse rauhallisena. Eli ettei huuda ja karju ja souda ja huopaa tyyliin "no oletko nyt kunnolla vai et, kohta lähdetään jos ei tämä lopu jne.." vaan pysyt viilipyttynä ja tarvittaessa raahaat huutavan vekarän kotiin :)

Ei vaan, kyllä meilläkin poika 3,5v koettelee hermoja välillä toden teolla, ihme riehumisella puistossa tai muualla. Joskus sortuu itsekin karjumaan mutta tosiaan olen huomannut että parhaiten tehoaa sekun ei itse mene siihen mukaan vaan puree vaikka hammasta mutta pysyy itse rauhallisena.

Ei kai se auta muuta kun olla sinnikäs. Ja toisaalta muistaa ettet ole lasta vastaan vaan samalla puolella ja yrität auttaa häntä oppimaan.....

Jaksamista, sitä kyllä tarvitaan näiden vekaroiden kanssa :)

(lumiprinsessa)

6.3 Äidin oman arjen jaksaminen

Nauraisin, jos jaksaisin, taitaa olla muitakin joiden arki on aika helvetillistä?

Ammattina kotiäiti?

Eräs tärkeä vertaistuen muoto mitä äidit palstalta etsivät on omassa arjessa jaksaminen, monille kirjoittajille arki merkitsee kotiäitinä olemista. Muuttunut elämäntilanne saattaa tuntua yllättävän raskaalta ja ei tunnu olevan ketään jonka kanssa voisi jakaa tunteitaan. Myös isän vähäinen osallistuminen perheen arkeen on monelle yllätys ja yksinäisyys ja väsymys vievät arjen ilon. Monet kirjoittajat kuitenkin korostavat sitä, että he iloitsevat lapsestaan ja ovat onnellisia hänestä, vaikka elämä tuntuukin raskaalta. Palstalla vastaavassa tilanteessa olevia on muitakin.

nauraisin jos jaksaisin, taitaa olla muitaikin joiden arki on aika helvetillistä?

Siis sitä vaan , että tyttö 1v 3kk sairastelee ja heräilee öisin, vaikkka tarkka päiväjärjestys. Päivät alkavat huutamisella ja tyttö saakin sitten rauhotella. Aamupuuron kanssa saa taistella, tosin se olen nyt lopettanut, tyttö syö minkä syö... Yksin päivät tai koko päivän lapsen kanssa ulkoilut, ruuan laitot, tyttö vetää tavaraa lattaialle minkä kerkiää... jos hetkeksikään huomio kiinnittyy johonkin muuhun asiaan tyttö suuttuu, johon en yleensä reakoiki muuten kuin selittämällä mitä teen ja nyt joutuu vähän aikaa odottamaan. Jos ei jotain saa niin alkaa huuto, en anna periksi, vaan keskittän lapsen huomion johonkin muuhun, jos jaksan. Välillä vaan tuntuu, että eikö paineiden alla eläminen koskaan hellitä. Tähän päälle myös ongelmat parisuhteessa ja opiskelut jne...

(äiti77)

Tähän avaukseen tuli vastauksia kaksitoista. Useimmissa toivotettiin voimia ja kerrottiin, että itsellä on saman tyylinen tilanne arjessa, jotkut myös kuuluttivat isän vastuuta lastenhoidosta. Tämä tulee esiin seuraavasta vastauksesta:

Jaa vielä treenit?

Hei,

asia ei tietysti minulle kuulu, mutta onko miehesi VÄLTTÄMÄTTÄ päästävä monta kertaa viikossa treeneihin? Jos hän opiskelee ja rakentaa, jolloin sinä hoidat lapset ja kodin, niin eikö

sinullekin kuuluisi vähän omaa aikaa? Muutakin kuin psykiatrilla käynti?

Monilla kuntosaleilla on olemassa ns. lapsiparkki. Entäs jos miehesi veisi tenavat sellaiseen siksi aikaa, kun itse treenaa? Saisit sillä aikaa levätä tai sitten siivota tms rauhassa?

(singeri)

Kotiäitiydessä näyttää kirjoitusten perusteella olevan läsnä kaksi hyvin voimakasta tunnetta väsymyksen ja yksinäisyyden rinnalla kulkee onni omista lapsista ja valittamisesta saatetaan kokea syyllisyyttä. Esimerkki vastaavassa elämäntilanteessa olevalta kirjoittajalta on seuraava:

Minäkin meinaan väsyä vaikka miehellä ei erikoisia

harrastuksia ole eikä mitään rakentamisiakaan, mutta 5-vuorotyö imee mehut mieheltä. Pää asiassa minä huolehdin lapsista ja kodista ym. Lapset puolivuotta ja kolme vuotta. Molemmat vaativia lapsia. Toisella paha uhmis ja toinen ei hetkeäkään viihdy yksin..Työelämässä uskoisin pääseväni helpommalla. Siellä sentään on ruoka ja kahvitauot. Enpä viitsisi valittaa kun on kuitenkin ihanat ja teeveet lapset. Minä ja miehenikin terveitä nuoria ihmisiä. Silti arjen pyörittäminen hulasaloineen vie joskus mehut. Voimia meille kaikille äityleille ja aurinkoista syksyä!

Että en viitsi valittaa (vaikka valitankin...), koska on kuitenkin kaksi tervettä ja ihanaa tyttöä minulle annettu! =)

Lapsistani olen kuitenkin kiitollinen ja heistä saan ainakin minä voimaa!

Mutta ei sitä aina väsyneenä ja räihnäsenä jaksaa.... =(

(lyytikki)

Kaikki eivät koe muuttanutta arkea raskaana vaan jotkut kirjoittajat nauttivat uudesta elämän tilanteesta, kun he saavat olla vauvan kanssa kotona. Monet myös korostavat sitä, että ovat etuoikeutetussa asemassa ja kaikilla ei ole mahdollisuutta samaan. Myös ilojen ja onnen jakaminen kuuluu Vauva-palstan aiheisiin.

Ammattina kotiäiti?

Onko täällä muita,jotka kokee äitinä olemisen niin ihanana(suuren osaksi)että haluaisi olla kotona lapsien kanssa niin kauan,että he jo pärjäävät esim.koulusta tullessaan yksin jonkin aikaa että vanhempi tulee töistä kotiin.

Minä kyllä haluaisin olla.Nautin kodin hoidosta ja kaikesta mitä siihen liittyy.Toisinaan on tietysti raskaita päiviä kun toinen lapsista on uhmaiässä,mutta koskaan ei ole tullut mieleen,että voi kun

pääsis töihin karkuun tätä kaikkea.

Mielenkiinnosta kyselen vielä että onko yhtäläisyyksiä sitten sillä että äiti ei ole kovin korkeasti koulutettu(eli palkka ei ole mikään kovin kummoinen)niin haluaa mieluummin olla kotona lasten kanssa,koska kahdenkin lapsen hoitomaksujen jälkeen käteenjäävä raha ei ole kaiken sen vaivan arvoista.

Minä olen keittiöalan ihmisiä ja siellä palkka ei todellakaan ole hyvä.

(Deelia)

Tähän kirjoitukseen tuli vastauksia kahdeksantoista ja kaikissa kirjoituksissa kirjoittajat olivat sitä mieltä, että on todella onnekasta saada olla kotona lasten kanssa, vaikka välillä tuleekin huonoja hetkiä ja hermoja koetellaan.

Tiedähäntä nyt ihan ammatiksi asti...

...siis noin niin kuin eläkeikään saakka, mutta mielelläni minäkin olisin piiiitkään kotona muksun/muksujen kanssa.

Ja yllätys yllätys, olen "ihan" korkeakoulutettu, maisteris-immeinen!! Eli kyllä näin siis voi tuntea tämmöisetkin olennot ;)

Oletan kuitenkin, että pohjimmiltaan kyse on luonteesta enemmän kuin koulutuksesta.

Koulutuksesta viis: tunnen, että suurimman panoksen yhteiskunnan yhteiseksi hyväksi voisin antaa kotona lapsiani kasvattamalla ja luomalla heille turvallista kotia, joka ei ole koskaan tyhjillään. En voi kuvitella, että olisin koskaan kenellekään työnantajalle niin korvaamaton kuin omalle perheelleni.

Joskus tuntuu, että "koulutettujen" naisten kitinä siitä, ettei kotona ollessa voi "toteuttaa itseään" on itseaiheutettua ongelmaa... Kun olin kotona ekan naperon kanssa, en kokenut mitään vaikeuksia "itseni toteuttamisessa" – maailma on tekemisen mahdollisuuksia täynnä ja tärkein tekemisen väline eli omat aivot ovat aina mukana... Mulla oli kotona KIVAA ja aika loppui ihan kesken... Jos vain rahatilanne olisi sallinut, olisin mielelläni ollut pidempäänkin kotona.

Ja totta on, että en ole ihan hirveän kunnianhimoinen. Tietty olisi eri asia jos olisin (eli luonnekysymys) eikä vissiin ole mitään syytä miksei kouluttamatonkin ihminen voisi olla kunnianhimoinen. Maailman kaikki "kauniit ja rohkeat sekä rikkaat" eivät suinkaan ole korkeakoulutettuja!

(Talvitar)

6.4 Perheen työnjako

Miksi olette suhteessa, jossa toinen ei tee kotitöitä?

Osaako miehenne hoitaa lasta?

Kysymys kotitöiden jakamisesta herätti jo enemmän vuorovaikutusta ja yhden lisäkysymyksen, johon vastasi kaksi eri kirjoittajaa.

Lapsen syntymä saattaa laittaa parisuhteen tasa-arvon uudelleen punnittavaksi. Arjen pyörittämiseen tarvitaan nyt paljon enemmän aikaa kuin ennen. Kirjoituksista käy ilmi, että monet äidit kokevat, että heidän puolisonsa eivät osallistu tarpeeksi kodin asioiden hoitoon, toisaalta myös jotkut isät ovat sitä mieltä, että heidän puolisonsa ei huolehdi kodin siisteydestä tai muista kodin tehtävistä riittävästi. Aiheesta tehtyyn alustukseen tuli kaksikymmentä vastausta.

Miksi olette suhteessa, jossa toinen ei tee kotitöitä?

Tällä palstalla usein naiset valittavat, ettei mies tee kotihommia. On myös kirjoituksia, joissa valitetaan vaimon laiskuutta. Mieleen tulee, miksi ihmeessä olette sellaisen ihmisen kanssa, joka ei osallistu yhteisen elämän pyörittämiseen?

Itse laitoin ex:n pihalle osittain senkin takia, etten ole hänen äitinsä ja hän ei suostunut uskomaan sitä. Nykyisen miehen kanssa jaetaan kaikki kotihommat. Ei siis niin, että laskisimme kuka on tehnyt mitään vaan se tekee, joka on paikalla ja hyvin toimii. Olen onnellinen nainen, kun voin luottaa siihen, että hommat hoituvat vaikkeen itse kaikesta huolehtisikaan. Olihan tänään Iltasanomissakin jenkkitutkimuksesta, jonka mukaan siivoava mies on seksikäs ja saa seksiä enemmän kuin sohvaperuna. Olen täysin samaa mieltä!

(pirkale)

Neljä vastanneista oli sitä mieltä, että he tekevät kotityöt siksi, koska ovat kotona ja mies on työelämässä kodin ulkopuolella. Useimmat kirjoittajat kuitenkin kokivat puolison vähäisen osallistumisen kotitöihin negatiivisena asiana, mutta ei kuitenkaan niin suurena ongelmana, että se kaataisi parisuhteen. Seuraavan kirjoittaja teksti kuvaa kirjoituksia hyvin. Kirjoittaja kertoo asiasta näin:

Siksi että...

..rakastan miestäni ja hän on todella ihana. Koska "kukaan ei ole täydellinen", niin en jaksata ottaa paineita siitä ettei mies siivoa tms. (mitä kyllä tekee vaikka harvemmin ja silloinkin pyytäessä)

On mielestäni pieni pahe olla vähän laiska siivoamaan kuin esim. olla huomioimatta lapsiaan.

Edellisessä suhteessa mies siivosi paljonkin, mutta ei esimerkiksi koskaan keskustellut mistään ym. Nykyisessä suhteessa toisinpäin. Olen onnellinen! Pitää nyt vielä mainita etten ole itsekkään mikään siivousintoilija, joten meillä ei aina ole siistiä (läheskään). Emme ota siitä stressiä niin se ei haittaa.

Näin siis meillä :o)

(Tutti)

Jaettu vanhemmuus on palstan vakiokeskusteluaiheita. Helposti kirjoituksista välittyy kuva, että monet naiset ovat tyytymättömiä lasten isien osallistumisesta lasten hoitoon. Tarkempi tekstien tarkastelu kuitenkin osoittaa, että useimmat naiset pitävät puolisoitaan hyvinä, osallistuvina isinä. He ovat tyytyväisiä puolisoittensa tapaan toimia isinä, mutta ongelmia tuottaa enemmän muut kodin tehtäviin liittyvät asiat. Seuraava kirjoittaja ottaa esille miehen lastenhoitotaidot. Hänen kirjoitukseensa vastasi kuusitoista kirjoittajaa.

Osaako miehenne hoitaa lasta?

Ihan gallupmaisesti kyselisin että osaavatko miehenne hoitaa lasta toivomallanne tavalla?

Palvellen sekä lapsen fyysisiä että psyykkisiä tarpeita. (sporttum)

Vastaajat yhtä lukuun ottamatta olivat sitä mieltä, että heidän miehensä osaa hoitaa lasta. Useimmat kirjoittajat kuitenkin mainitsivat, että heillä ja heidän puolisoillaan on erilainen tapa hoitaa lapsia, mutta molemmat tavat ovat ihan hyviä.

Toivomallani tavalla? Jotenkin en osaa pitää tarpeellisenä tai edes toivottavana, että mies hoitaisi lapsia minun toivomallani tavalla.

Mutta siitä olen iloinen, että isä on pitänyt puolet vanhempain- ja hoitovapaista, että hän huolehtii ja hoitaa lapsia siinä missä minäkin (tällä hetkellä tosin enemmänkin, kun minulla menee

enemmän aikaa töissä), että hänellä on ihan oma, henkilökohtainen suhde molempiin lapsiin ilman että minun pitää olla kaikista heidän jutuistaan edes tietoinen jne...

En minäkään suostu ja halua olla lasten kanssa sillä tavalla kuin mies aina toivoisi, joten miksi ihmeessä hänen pitäisi olla heidän kanssaan kuten minä toivon - tai ehkä me sitten teemme juuri niin, kun meistä on tärkeää ihan henkilökohtainen suhde ilman toisen puuttumista jokaiseen asiaan ;)

(Noppa)

6.5 Parisuhdeksi

Unelmien täyttymyksestä kriisiksi?

mies +mustasukkaisuus vauvasta?

Ero edessä :(miten sujuu elämä tästä eteenpäin?

Vauvan syntyminen perheeseen merkitsee suurta muutosta perheen arkeen. Uuden perheenjäsenen syntyminen voi lujittaa parisuhdetta entisestään, mutta joskus se voi myös aiheuttaa kriisin, joka voi johtaa jopa parisuhteen päättymiseen.

Unelmien täyttymyksestä kriisiksi?

Miksi lapsi on niin suuri kriisi parisuhteelle? Miksi yhä useampi avioliiton vaarassa päätyä eroon, kun lapsiperheen arki astuu kuvioihin?

Ihmettelen vaan tässä, että onko ne miehet ja isät ainoita, jotka alkaa käyttäytyä selittämättömäsi - miksi pari ekaa vuotta tuntuvat olevan niin raskaita, että helpointa olisi vain luovuttaa...

lapsi näköjään tuo iloa tullessaan mutta samalla vastuu ja työmäärä moninkertaistuu ja usein suurimman taakan töistä kantaa äiti ja (elatus)vastuusta (?) isi.

Tähän kirjoitukseen tuli kuusi vastausta, joista kahdessa kerrottiin, että kirjoittajien parisuhteessa on sama vaihe. Neljä kirjoittajaa taas kertoivat

kokeneensa saman, mutta selvinneensä siitä ja rohkaisivat selviämään tämä vaiheen yli ja vakuuttivat, että ajan myötä tilanne helpottuu.

Kyllä se helpottaa!

Älä ihmeessä luovuta, eiköhän tilanteesi ole jotakuinkin tavallinen. Kun lapsi / lapset antavat hiukan lisää hengitystilaa, niin parisuhde palautunee normaaliksi. Niin ainakin meillä on käynyt. Vielä jokin aika sitten kaikki puhuminen oli pelkkää tiuskimista, sängyssä oltiin valveilla yhtä aikaa vain silloin, kun lapset tulivat viikonloppuaamuna pomppimaan sänkyyn, kaikki hellyys ja läheisyys oli täysin kadoksissa. Nyt lapset ovat 4v ja 2v, ja jonkinlaisella määrätietoisuudella parisuhteemme on taas menossa parempaan suuntaan. Pahimman väsymyksen keskellä pakotin mummin ottamaan lapset kahdeksi yöksi, jotka vietimme miehen kanssa kahden lomakylässä. Mies ei aluksi halunnut lähteä edes sinne kanssani, mutta itsellä oli niin kova tarve päästä lapsista eroon, että ilmoitin lähteväni vaikka yksin. Lopulta meillä oli rentouttavat pari päivää, eikä ikävöity lapsia yhtään. Syötiin hyvin, ulkoiltiin, uitiin, katsottiin telkkaria, nukuttiin jne. Siitä se lähti taas parempaan suuntaan. Kieltämättä välillä joutuu taistelemaan iltaisin unta vastaan, mutta välillä kannattaa jaksaa valvoa vielä yksi ylimääräinen tunti ja viettää se vaikka sohvalla sylikkäin. Sen olen huomannut, että mies kaipaa läheisyyttä ja hellyyttä ihan yhtä paljon kuin me naisetkin. Pelkkä niskahieronta ilman romanttisia tarkoituksiperiä tekee hyvää puolin ja toisin! Tai hymy, joka on tarkoitettu vain ja ainoastaan puolisolalle.

Toistan vielä sekavan vuodatukseni päätteeksi: Älä luovuta! Kun vaan päätätte saada kaiken toimimaan, niin aivan varmasti löydätte taas toisenne! Aloitteentekijä voisit olla sinäkin joskus, vai kuinka?

(Mamma-71)

Teksteistä käy ilmi, että vauvan syntyminen perheeseen laittaa perheen roolit uuteen jakoon ja joskus tilanne synnyttää ennalta arvaamattomia reaktioita. Jaetun vanhemmuuden ongelmat saattavat heijastua myös niin ,että mies tuntee itsensä ulkopuoliseksi ja kokee, että hänellä ei ole enää entisenlaista paikkaa perheessä. Uusi rooli ei tuokaan mukanaan uusia mieleisiä tehtäviä vaan mies on hukassa oman paikkansa etsimisen kanssa. Mies ja mustasukkaisuus vauvasta otsikon alle kirjoittanut puhuu myös kriisistä parisuhteessa.

Mies+mustasukkaisuus vauvasta?

Olenhan minä tuosta lukenut mut...

meillä on tapana miehen kanssa jos jokin painaa niin sanoa/kysyä/puhua suoraan,siksipä ihmettelinkin kun n.viikko pari vauvan syntymän jälkeen (nyt n2kk) mies alkoi viihtyyyn iltaisin tosi paljon netissä töistä tultua,ei enää halaillut/suudellut minua niinkuin ennen,eli usein ja

spontaanisti ja iltaisin nukkumaan mennessä ei ottanut kainaloon vaan kääntyi pois päin. Melkein kuukauden sitä kuitenkin kattelin (myönnän: oli kiirettä vauvan kanssa...) ja nyt muutama ilta sitten otin asian puheeksi (olis pitänyt jo aiemmin!). kun oikein tenttasin, mies oli aluksi haluton puhuun, mut sitten tulikin tekstiä oikein urakalla: mies on mustasukkainen mejän pojalle, "sulla on joku toinen sängyssä pitkin päivää" oli mm. lause mitä käytti, sit kertoi et kun me näytetään pojan kanssa niin "yhteenkuuluvilta" (mies hoitaa kyllä vauvaa paljon) jne jne. ihanaa et vihdoinkin sain tietää mikä mätti!! siinä sit vakuuttelin et ihan yhtä tärkeä mies on minulle edelleenkin ja sanoin et olin luullut et mies ei halua mun huomiota samalla lailla kun ei enää halaillut jne. niimpä yhteistuumin päätettiin panostaa yhteiselämäämme vielä enemmän ja kaksinoloon. nyt pari iltaa on jo ollut huomattavaa parannusta! :)

mut onko muilla kokemusta vastaavasta?! ja mitä vois vielä tehdä et mies ei tuntisi niin??

(pjs)

Vauvan tulo perheeseen on vienyt niin paljon huomiota puolisoilta vauvaan, että keskinäisestä suhteesta ei olla keskusteltu ja toisaalta äiti on ominut vauvan eikä isä ole osannut itse vaatia omaa paikkaansa vauvan elämässä. Vastauksissa muistutetaan, että edellytys isän tasavertaiselle osallistumiselle on se, että äiti suostuu luovuttamaan osan lapsen hoidosta isälle. Käytännön neuvot siitä, että äidin olisi välillä syytä lähteä pois kotoa ja jättää vauva kokonaan isän hoidettavaksi tulee esiin useammassa kirjoituksessa.

Vaikea sanoa, kun en ole itse tuntenut samalla tavalla...

...mutta kommentoin silti. Kirjoitit että "mies hoitaa kyllä vauvaa paljon", mutta onko todella näin? Tai oikeastaan, tuntuuko mieheltäsi silti että hän ei saa osallistua tasapuolisesti? Kannattaisi ehkä kysellä. Jos sinä lähtisit välillä pois, esim. elokuviin, niin miehesi saisi tilaisuuden luoda ihan ikioman suhteen vauvaansa. Voisi ehkä auttaa? Minulle on ainakin tärkeää että voin välillä olla yksin tytön kanssa ja hoitaa hänet ihan niin kun itse haluan.

Toiseksi, miksi jäädä odotaamaan että mies tekee aloitteen? Käy itse kimppuun, halailemassa ja kertomassa hänelle kuinka ihana mies hän on. :-)

En tiedä toimiiko tämä teidän tapauksessa, mutta ainahan voit kysyä mitä mieltä hän olisi. Sanoit myös että yhdessä olette päättäneet panostaa yhteiselämäänne, joten eiköhän se siitä. Pääasia että avoimesti puhutaan asioista ja teillä tämä näyttäisi toimivan. Olen jopa vähän kateellinen.

(Pappa32)

Avioero on suurimpia kriisejä, joita perhe voi kohdata. Suhteen päättyessä eroon tuntuu vertaistuen tarve olevan erityisen suuri. Eräs kirjoittaja on juuri läpikäymässä eroa ja pyytää vertaistukea. Hänen kirjoitukseensa vastasi kuusi henkilöä, jotka kaikki olivat joko juuri eroamassa tai lähiaikoina eronneet. Kaikki vastaukset kohdistettiin alkuperäisen kysymyksen esittäjälle.

Ero edessä :(miten sujuu elämä tästä eteenpäin?

Mieheni halusi erota, minä olisin halunnut jatkaa, mutta minkäs teet? syitä eroon on monia... etsimme tällä hetkellä asuntoa miehelleni. tuleva arki pelottaa! Meillä on 1 lapsi joka tulee olemaan isänsä luona joka toinen vkloppu. Oletteko pystyneet pitämään välit hyvinä ex-ään? miten kertoa erosta 2v lapselle? entä suvulle ja ystäville? (itseäni ahdistää hirveästi tämä kertominen, koska en ole itsekkään vielä hyväksynyt täysin tätä eroa) miten lapsen kanssa arjessa pärjääminen? itse olen vielä opiskelija.. toivon tukea ja kannustusta, mollaajat älkää vaivaantuko... olisi myös kivä tietää onko eronneille jotain "postituslistaa" tai omia sivuja? tarvitsen kovasti vertaistukea, apua sellaisilta jotka ovat kokeneet eron :(vastauksia odotellen,

(m@mm@76)

Avioerot ovat kuitenkin niin yleisiä, että tukea löytyy helposti muilta kirjoittajilta. Vaikka neuvoista sinänsä ei löytyisi paljon apua niin on palsta jälleen ollut keino saada eritellä tunteitaan kirjoittamalla ja tietää, että joku taatusti lukee kirjoituksen.

Juu, erottu on!

Kuukausi sitten mies muutti pois ja minä jäin mieheni omistamaan asuntoon lasten, 1v. ja 4v. kanssa. Vieläkin toivon, että suhteemme palaisi ennalleen, vaikea on hyväksyä sitä, että ero olisi lopullinen.

Meillä lapset ovat isällään pari yötä viikossa ja viikonloppuna päivälläkin, niistä sovitaan aina omien menojen mukaan, säännöllisiä tapaamispäiviä ei ole. Itse hoidan vielä lapsia kotona ja on kyllä välillä ihana olla ilta ja yö ihan yksin! (jotain positiivista erosta siis löytyy...)

Oletko sä kenelläkään puhunut erosta vielä? Se puhuminen aiankin itselläni helpotti ihan hirveesti oloani siinä pahimmassa vaiheessa.

välillä kun jo tuntui että pää hajoo, kun olin niin yksin!

Läheskään kaikille sukulaisille, omat vanhempani mukaan lukien, emme ole erosta kertoneet

vieläkään. Teemme sen vasta sitten, kun todella on selvää, että tää nyt oli sit tosiaan tässä...
 Ei se helppoo ole, mutta päivä päivältä sujuu paremmin.
 voimia sulle!

(helene)

Vastauksessa tulee esiin juuri ongelmien jakamisen tarve ja vaikeus. Vastaaja kehottaa kirjoittajaa myös puhumaan ongelmistaan jollekin. Kirjoittaminen näyttääkin olevan monille ensimmäinen tapa purkaa vaikea asia ja vasta sen jälkeen, kun on käsitelty asiaa kirjoittamalla voi asiasta myös puhua.

6.6 Keskustelukartat

Keskustelujen synnyttämää vuorovaikutusta on kuvattu keskustelukarttojen avulla. Keskustelun aloittaja on kuvattu ensimmäisenä ja nuolella on osoitettu kunkin keskustelun aikaan saama vastaus. Vastauksia on kuvattu laadullisesti, ja ne on jaettu seuraaviin ryhmiin; tuki ja apu, vuodatus, arjen ilot, kysymys listan mukaisesti, pulmat ja arjen surut. Tämän jaottelun pohjalta on saatu seuraavat tulokset keskusteluista.

Tuki ja apu	2 kysymystä
Vuodatus	3 kysymystä
Arjen ilot	1 kysymys
Kysymys listan mukaisesti	4 kysymystä
Pulmat	2 kysymystä
Arjen surut	1 kysymys

Lisäksi tutkin vielä keskustelujen sävyjä ja sain seuraavan tuloksen.

Myötätuntoa	16 vastausta
Kriittinen	13 vastausta
Ehdotus toimintaan	20 vastausta
Neutraali vastaus kysymykseen	98 vastausta

Oman ongelman esiin tuonti   10 vastausta.

Tutkittaessa keskustelun sävyjä oli huomattavissa, että useimmiten keskustelun sävy on neutraali eikä siinä esiinny tunnepitoisia ilmauksia. Huomattavan ryhmän muodostavat kuitenkin myös kirjoitukset, joissa kehoitetaan suoraan toimintaan, tekemään kirjoittajan neuvomalla tavalla. Selvästi tunnepitoisia kirjoituksia edustavat ne kirjoitukset, joissa esitetään myötätuntoa alkuperäistä kirjoittajaa kohtaan, näitä vastauksia tulee useimmiten kirjoituksiin, joissa vastaaja on läpikäynyt samat asiat, joista alkuperäinen kirjoittaja kirjoittaa. Joissakin tapauksissa vastauksissa on selvä kriittinen sävy, vastaajat eivät voi ymmärtää alkuperäisen kirjoittajan tapaa toimia ja he haluavat kritisoida ja näin vaikuttaa alkuperäisen kirjoittajan tapaan toimia.

7 PÄÄTULOKSET

Äitien keskustelu Vauva-lehden nettipalstalla on hyvin käytännön läheistä. Aiheet koskettavat arjen kysymyksiä ja keskusteluista nousi esiin yleisimmät keskustelun aiheet, joita olivat käytännön kasvatusvinkit, äidin arjen jaksaminen, perheen työnjako ja parisuhdekriisi. Kirjoituksissa uskalletaan nimimerkin suojissa keskustella monista hyvinkin arkaluontoisista asioista. Jackie Donathin (2000) tutkimustulokset kertovat, että nettikeskusteluissa estot häviävät ja anonyymisyys tukee keskustelua hyvinkin aroista asioista. Sama ilmiö oli huomattavissa Vauva-lehden nettikeskusteluista. Koska tässä tutkimuksessa käytetyt Vauva-lehden nettipalstan kirjoitukset ovat sellaisia joihin vaaditaan rekisteröityminen, oli saman nimimerkin esiintymistä helppo seurata. Donathin huomasi tutkimuksessaan, että jotkut nimimerkit viettivät paljon aikaa internetissä ja heidän nimimerkinsä tunnistettiin. Sama johtopäätös on tehtävissä tämän tutkimuksen kirjoituksista. Vuorovaikutuskartoista voi huomata, että jotkut nimimerkit esiintyvät eri keskusteluissa ja on helppo päätellä, että he käyttävät paljon aikaa palstan parissa.

Tämän tutkimuksen tulokset kertovat, että äidit etsivät samassa elämäntilanteessa olevia äitejä, joiden kanssa he voivat jakaa arkeen liittyviä pulmia. Äidit odottavat muilta äideiltä neuvoa ja myötätuntoa omaan arkeensa. Kirjoittaminen lievittää yksinäisyyttä ja on tapa löytää ystäviä, mutta se on myös kanava tiedon löytämiseen. Irma Kiikkala ja Terttu Munukka (2001) ovat tutkimuksessaan nettiäideistä saaneet vastaavia tutkimustuloksia.

Useissa keskusteluissa äidit käyttivät joitakin omia kirjainlyhenteitä kuten JSSAP (=jätä se sika, ansaitset parempaa). Näin huumorin keinoin osoitettiin myötätuntoa parisuhdeongelmien kanssa kamppaileville. Laura J Gurak (2000) on tutkimuksessaan huomannut, että tällainen kielenkäyttö on tyypillistä nettipalstoilla keskusteleville. Kukin palsta synnyttää omaa kieltään, jonka merkityksen ainoastaan palstalaiset ymmärtävät.

8 POHDINTA

Tutkimuksessa pyritään aina välttämään virheitä, mutta silti tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Tämän vuoksi on aina syytä pyrkiä arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2002.)

Tutkimuksen *reliabelius* tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta. Mittauksen tai tutkimuksen reliabelius tarkoittaa siis sen kykyä antaa ei - sattumanvaraisia tuloksia. Toinen tutkimuksen arviointiin liittyvä käsite on *validius* (pätevyys). Validius tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2002.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa reliabelius ja validius ovat kuitenkin vähemmän käytettyjä termejä ja ne viittaavat enemmän kvantitatiiviseen tutkimukseen. Kuitenkin jokaisen tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä tulisi jollakin tavoin arvioida, vaikka mainittuja termejä ei haluttaisikaan käyttää. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2002.)

Tässä tutkimuksessa luotettavuutta kohentaa se, että tutkimusaineisto on otettu suoraan keskustelupalstalta. Sitä ei ole erikseen kirjoitettu tutkimusta varten vaan kirjoittajat ovat kertoneet omista tunteistaan anonyymeina toisille palstalaisille. Mahdollisuus, että tapahtumat kerrotaan tahallisesti toisin, kun kirjoittaja on ne todellisuudessa kokenut on epätodennäköistä.

Koska aineisto on kerätty internetin kautta voidaan ajatella tutkimusjoukon olleen näiltä osin valikoitunut henkilöihin, joille internetin käyttö on tuttua ja joilla on tietokone käytössään.

Internetin keskustelupalstat ovat Suomessa vielä suhteellisen uusi ilmiö ja niitä ei ole juurikaan tutkittu. Irma Kiikkala ja Terttu Munukka (2001) ovat tutkineet äitien sähköpostilistojen kirjoittelua ja Maili Malin (2001) lapsettomuudesta

kärsivien äitien käymää keskustelua internetissä. Nettipalstojen suosio ei todennäköisesti tule hiipumaan tulevaisuudessa vaan päinvastoin palstojen merkitys näyttäisi kasvavan koko ajan. Palstojen merkitys mielipiteitten muokkaajana tulee tulevaisuudessa olemaan vielä merkittävämpi ja siksi jatkotutkimus aiheesta olisi mielenkiintoinen. Yhä useampi ryhmä perustaa omia nettipalstojaan ja niiden merkityksestä palstailijoitten elämään olisi mielenkiintoista tietää enemmän.

Internetin keskustelupalstojen tyypilliseksi käyttäjäksi ei ensimmäiseksi ajattelisi pienten lasten äitiä. Eikö keskustelupalstat olekaan murrosikäisten nuorten valtaamia? Vauva-lehden internetpalsta on kuitenkin Suomen eniten luettu palsta ja sen suosion syitä voidaan miettiä. Äidit etsivät palstalta seuraa, henkilöitä joiden kanssa he voivat jakaa arkeen kuuluvia asioita. Äitiysloma tuo uuden tilanteen myös sosiaalisessa elämässä, työ- tai opiskelupaikan ihmissuhteet vaihtuvat lapsen kanssa oloon ja juttuseuraa lähdetään etsimään internetistä. Nimimerkin suojassa keskustellaan hyvinkin vakavista asioista ja palstalta löytyy aina joku joka kirjoituksen lukee. Pelkästään jo ajatus siitä, että tietää jonkun lukevan oman kirjoituksensa saattaa olla helpottava tieto, tieto siitä että saa kertoa mieltään painavan asian jollekin. Uudistuneella Vauva-palstalla näkyy kirjoituksen perässä myös niiden henkilöiden lukumäärä, jotka ovat kirjoituksen lukeneet, eli kirjoittaja saa tietää vastanneiden lisäksi myös kirjoituksen lukeneiden määrän.

Joillekin virtuaalihenkilöstä tulee paras ystävä, jonka neuvo tai mielipide halutaan kuulla asiaan kuin asiaan. Saman nimimerkin esiintyminen lähes joka keskustelussa herättää myös huomiota. Väistämättä tulee miettineeksi kuinkahan monta tuntia jotkut viettävät internetin ääressä päivittäin. Internet ei ole kaikille pelkästään harmiton ajanviete vaan internetiin voi muodostua riippuvuus, joka vie ajan ja huomion todellisista ystävyys- ja muista ihmissuhteista. Palstan kirjoituksista on kuitenkin pääteltävissä, että useimmille palstakirjoittelu on yksi muoto muun seurustelun ohella.

Äiti kotona lastensa kanssa jää usein vaille toisten aikuisten seuraa ja on lasten kasvatukseen liittyvien kysymysten kanssa yksin ja vailla tukea. Puolison

välinpitämättömyyttä tai riittämätöntä mielenkiintoa arvostellaan ja kaivataan toisen naisen mielipidettä arjessa esillä tuleviin pulmiin. Kirjoittajat haluavat kertoa kokemuksiaan joko kysymysten tai vastausten muodossa tai ainoastaan jakaa omia asioitaan jonkun kanssa, jonkun joka varmasti on aina paikalla, toinen palstailija. Näin löydetään vertaistukea samassa elämäntilanteessa olevalta. Monet ovat huomanneet nettipalstan nopeuden ja vaivattomuuden, kun ystävä löytyy oman kirjoituspöydän ääreltä.

Monia keskusteluja leimaa arkaluontoisuus ja kirjoittaja saattaa vielä erikseen mainita, ettei ole vielä keskustellut asiasta kenenkään kanssa. Nimettömyys luo turvallisuutta, kun kukaan ei tiedä kirjoittajan oikeaa henkilöllisyyttä. Toisaalta nimimerkki luo myös mahdollisuuden esiintyä toisena ihmisenä mitä oikeasti onkaan. Tämä ei välttämättä ole ainoastaan negatiivinen asia, koska netissä ujo ihminen voi olla rohkea ja arka puhuja voi olla nopea kirjoittaja.

Kirjoituksista on havaittavissa, että useimmille ihmisille netti tuo yhden lisän muihin ihmissuhteisiin, mutta ei korvaa niitä. Keskustelupalstan aktiivinen käyttö liittyy tiettyyn elämänvaiheeseen ja väistyy taka-alalle elämäntilanteen muuttuessa. Monet kirjoittajat mainitsevat olevansa kotona lasten kanssa käyttäessään internetiä ja heidän voidaan olettaa luopuvan aktiivisesta nettikeskustelusta, ainakin päiväaikaan tapahtuvasta, siirtyessään kodin ulkopuoliseen työelämään.

Nettipalsta tuo lohdutusta yksinäisyyteen. Monien on helpompi kirjoittaa palstalle asioistaan kuin kertoa ne jollekin suullisesti. Suomessa pienten lasten äidit ovat vallanneet nettipalstan, Yhdysvalloissa, toisin kuin meillä Suomessa, myös vanhuksilla on omat keskustelupalstansa ja he ovat löytäneet sitä kautta sellaista seuraa, jonka etsiminen ei iän tuomien rajoitusten takia enää olisi mahdollista muuten. Nähtäväksi jää toteutuuko tämä myös Suomessa, kun tämän päivän nettiäidit aikoinaan siirtyvät eläkkeelle.

LÄHTEET

Belsky, J., Lerner, R.M. & Spanier, G.B. 1984. The child in the family. New York: Random House.

Donath, J S. 2000. Identity and deception in the virtual community. Teoksessa M A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in cyberspace. New York: Routledge, 29-59.

DuVal Smith, A. 2000. Problems of conflict management in virtual communities. Teoksessa M.A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in Cyberspace. New York: Routledge, 134-166.

Eliasson, M. & Carlsson, M. 1993. Naisen psykologia. Suom. M. Haapio. Helsinki: Lademann.

Eskelinen, A. 2000. Rakkautta ja ajoja kasvatukseen: yhdessä elämään. Helsinki: Kirjapaja.

Ferguson, A. 1983. On conceiving motherhood and sexuality: A feminist materialist approach. Teoksessa J. Trebilcot (toim.) Mothering: Essays in feminist theory. New Jersey: Rowman & Allanheld, 153-183.

Goodnow, J.J. & Collins, W. A. 1990. Development according to parents. The nature, sources, and consequences of parents' ideas. London: Lawrence Erlbaum.

Gurak, L J. 2000. The promise and teh peril of social action in cyberspace. Ethos, delivery, an teh protests over MarketPlace and the Clipper chip. Teoksessa M A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in cyberspace. New York: Routledge, 243-263.

Hiltunen, A. 1999. Verkkoneuvola ohjaa omatoimisuuteen. Lapsen maailma 58:12-13.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2001. Tutki ja kirjoita. 6-7. Painos. Helsinki: Tammi.

Jallinoja, R. 2000. Perheen aika. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Jalovaara, H. 2000. Synnytystietoa Internetissä. Vauva & leikki-ikä 10, 54.

Jokinen, E. 1996. Väsynyt äiti, äitiyden omaelämäkerrallisia esityksiä. Tampere: Gaudeamus.

Juvakka, E. 2000. Omalla tavallani äiti. Juva: WSOY.

Järvinen, R., Tarkka, M-T. & Åstedt-Kurki, P. & Paavilainen, E. 2000. Helpotusta pienten lasten perheiden arkeen: kokemuksia lastenneuvolan vanhempainryhmistä. Hoitotiede 12. 2000/5.

Kaustio, A. (toim.) 1999. Esikoinen tulee taloon. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kinnunen, U., Nätti, J., Happonen, M., Kalliolahti, M., Kelhämä, A. & Mauno, S. 2000. Kokemuksia työstä ja perheestä laman jälkeisessä Suomessa. Jyväskylän yliopisto Perhetutkimusyksikön julkaisuja 12. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Kollock, P. 2000. The economies of online cooperation. Gifts and public goods in cyberspace. Teoksessa: M A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in cyberspace. New York.: Routledge, 220-243.

Kouri, P. & Saarikoski, S. 2001. Nettineuvola. Sairaala 1-2, 32-33.

Kouri, P., Saarikoski, S., Jauhiainen, H., Heiskanen, P. & Kulin, H. 2001. Nettineuvola osana äitiyshuollon palvelua. *Kättilölehti*. 2, 53-55.

Laiho, M. 2000. Tietotoimistona äitiryhmä. *Lapsen maailma* 59: 10, 4-6.

Langford, C., Browsher, J., Maloney, J. & Lillis, P. 1997. Social support: a conceptual analysis. *Journal of Advanced Nursing* 1997: 25, 95-100.

Malin, M. 2001. Luomulapsi, pakkashemmot ja Täti Punainen – lapsettomuutta kokeneiden naisten vertaisryhmä Internetissä. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti* 2, 120-138.

Munukka, T. & Kiikkala, I. 2001. Virtuaalihiekkalaatikko. Äitien kokemuksia Internetin postituslistoista arjen apuna. *Yhteiskuntapolitiikka* 6, 513-522.

Mutru, S. 1988. Kasvatukselliset vanhempainryhmät neuvoloissa. *Kartoitus Suomen neuvoloissa syyskuussa 1986 – syyskuussa 1987- toimineista ryhmistä*. Helsinki: Helloffset.

Niemelä, P. 1991. Äitiyden hillitty raivo. Teoksessa Nopola, S (toim.) *Äiti tuu ikkunaan. Äitiys –elämä vai kohtalo?* Porvoo: WSOY, 107-126.

Nieminen, P. & Nummenmaa, A.R. 1985. *Lapsen syntymisen psykologia*. Juva: WSOY.

Nopola, S.(toim.) 1991. *Äiti tuu ikkunaan. Äitiys – elämä vai kohtalo?* Porvoo: WSOY, 149-158.

Nätkin, R. 1994. Väestöpolitiikka, abortti ja äitiys – hyvinvointivaltion ammattilaisten ja naisten suhteen tarkastelua. S. 129-156. Teoksessa: Anttonen, A & Henriksson, L & Nätkin, R (toim.). *Naisten hyvinvointivaltio*. Tampere: Vastapaino.

- Ojala, M. 1993. Varhaiskasvatuksen perusteita ja haasteita. Helsinki: Kirjayhtymä. 4. uud. painos.
- Pelkonen, M. 1994 Lapsiperheiden voimavarat ja niiden vahvistaminen. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto.
- Rapola, J. 1998. Käypä hoito – netissäkö? Duodecim 114. 23, 2487-2491.
- Rautio, K & Kolari, J. 1999. Netti ja naiset. Jyväskylä: Gummerus. Teoksessa: Smith, MA & Kollock, P (toim.) Communities in cyberspace. New York.: Routledge.
- Reid, E. 2000. Hierarchy and power: social control in cyberspace. Teoksessa: M A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in cyberspace. New York: Routledge, 107-133.
- Ribbens, J. 1994. Mothers and their children. A feminist sociology of childrearing. London: Sage.
- Richardson, D. 1994. Women, motherhood and childrearing. Lontoo: The Macmillan press ltd.
- Riikonen, T. 1991. Vahvaa elämää keittiön ikkunasta? Teoksessa Nopola, S. (toim.) Äiti tuu ikkunaan. Äitiys – elämä vai kohtalo? Porvoo: WSOY, 149-158.
- Romanov, K. 1999. Internetin tietopalvelujen laadunarviointi. Suomen lääkärilehti 54;24, 2827-2828.
- Roos, J P. & Rotkirch, A. 1998. Hirveät vanhemmat. Teoksessa Roos, J P & Rotkirch, A. Vanhemmat ja lapset. Sukupolvien sosiologiaa. Helsinki: Gaudeamus, 5-15.

Savolainen, R. 1998. Tietoverkot kansalaisten käytössä. Internet ja suomalaisen tietoyhteiskunnan arki. Finnish International Studies 12. Tampere: Tampereen yliopisto.

Schaffer, R. 1979. Äitiys. Jyväskylä: Gummerus.

Sevon, E. & Huttunen, J. 2002. Odottavan äidin vastuu. Teoksessa A.Rönkä & U.Kinnunen (toim.) Perhe ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: Otava, 72-98.

Simmons, S.1994. Social networks: their relevance to mental health nursing. Journal of Advanced Nursing 1994:19, 281-289.

Smith, A. 2000. Invisible crowds in cyberspace. Mapping the social structure of the Usenet. Teoksessa Smith, MA & Kollock, P (toim.) Communities in cyberspace. New York.: Routledge, 195-219.

Soronen, H. Keskustelua netissä. Psykologi 2000:4, 30-31. 2000a.

Soronen, H. Internet ja minän muovaajat. Psykologi 2000:9, 26. 2000b.

Syrjänen, E. 2000. Terveyspalveluita Internetissä. Sairaala, 6-7, 60-62.

Tarkka, M-T. 1996. Äitiys ja sosiaalinen tuki. Acta Universitatis Tamperensis ser A vo. 518. Tampereen yliopisto.

Tolkki-Nikkonen, M. 1994. Parisuhde, perhesuhde, olosuhde – naisen odotukset ja arjen todellisuus. Teoksessa: Linna, P. (toim.) Perhe. Tampere: Tampereen yliopisto.

Törrönen, H. 1998. Ehjänä perille. Kokemuksia lastensuojelun vauvatyön kehittämisestä. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisu 18. Helsinki: Nykypaino Oy.

Vanhanen-Silvendoin, S. 1996. Äitien vuorovaikutusryhmä. Teoksessa: Matthies, A-L. & Kotakari, U. & Nylund, M (toim.) Välittävät verkostot. Jyväskylä: Vastapaino.

Viialainen, R. 2000. Nettineuvola muuttaa neuvolan toimintaa. Dialogi 2000/4.

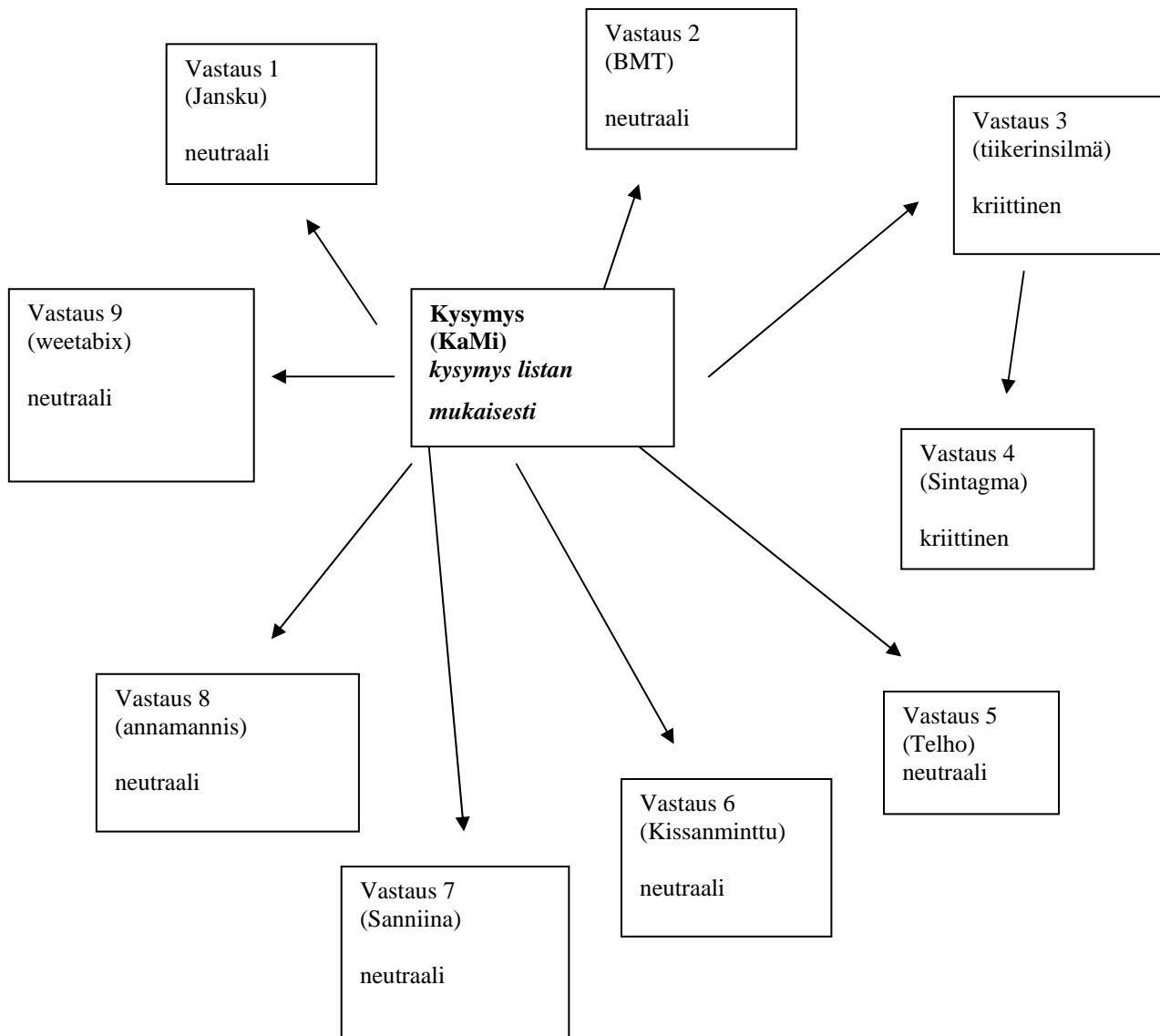
Viljamaa, M-L. 1998. Mitä äidit ja isät odottavat neuvolan vanhempainryhmiltä. Licensiaatintyö, Jyväskylän yliopisto : psykologian laitos .

Vuori, J. 2002. Äidit, isät ja ammattilaiset. Tampereen yliopisto. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Väitöskirjatyö.

Wellman, B & Gulia, M. 2000. Virtual communities as communities. Net surfers don't ride alone. Teoksessa: M A. Smith & P. Kollock (toim.) Communities in Cyberspace. New York.: Routledge, 167-194.

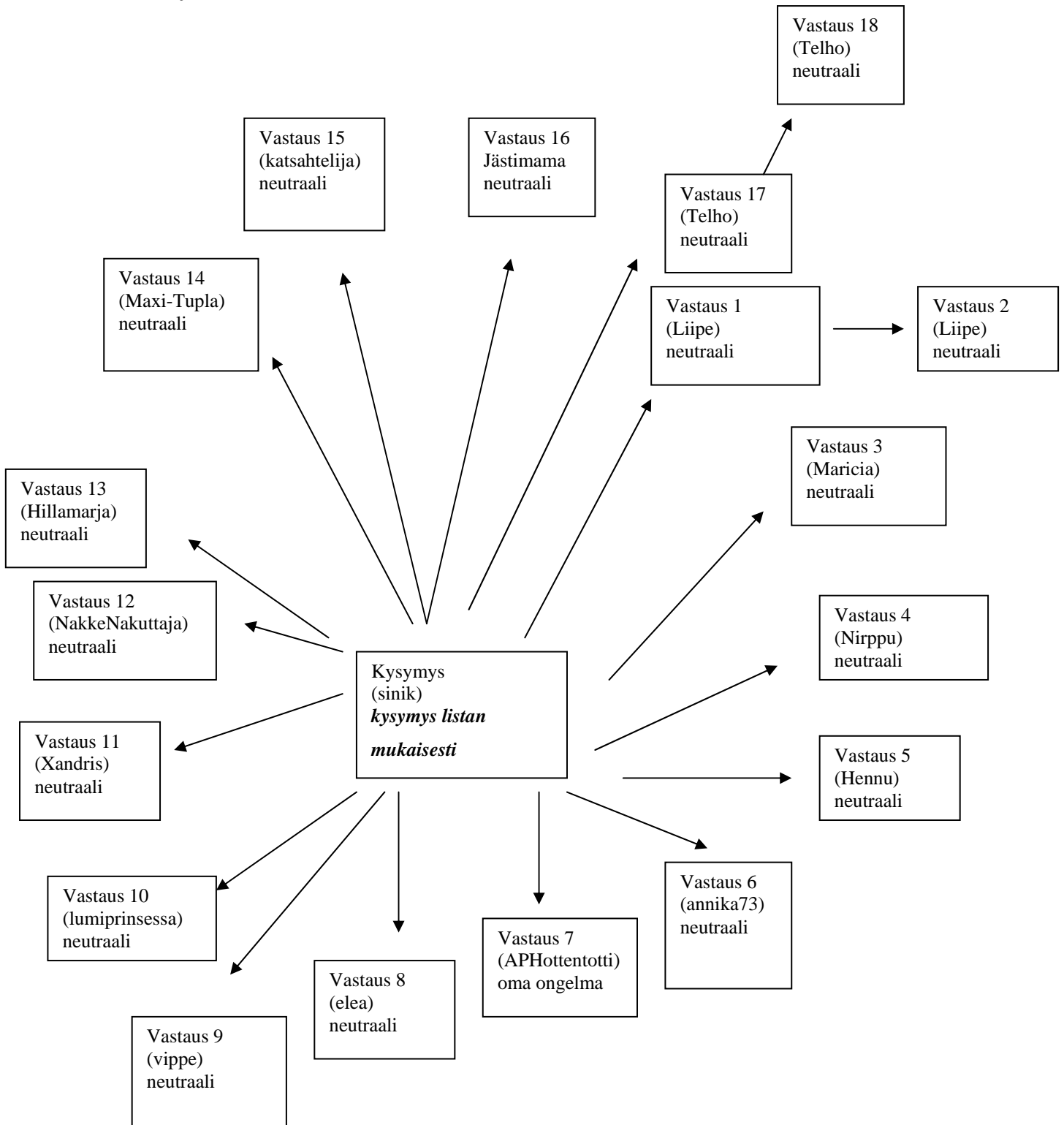
Weaver, J. J. & Ussher, J.M. 1997. How motherhood changes life – discourse analytic study with mothers of young children. Journal of reproductive & infant psychology 15 (1), 51-69.

White, M. A., Wilson, M.E., Elander, G. & Persson, B.1999. The Swedish family: transition to parenthood. Scandinavian journal of caring science 13, 171-176.

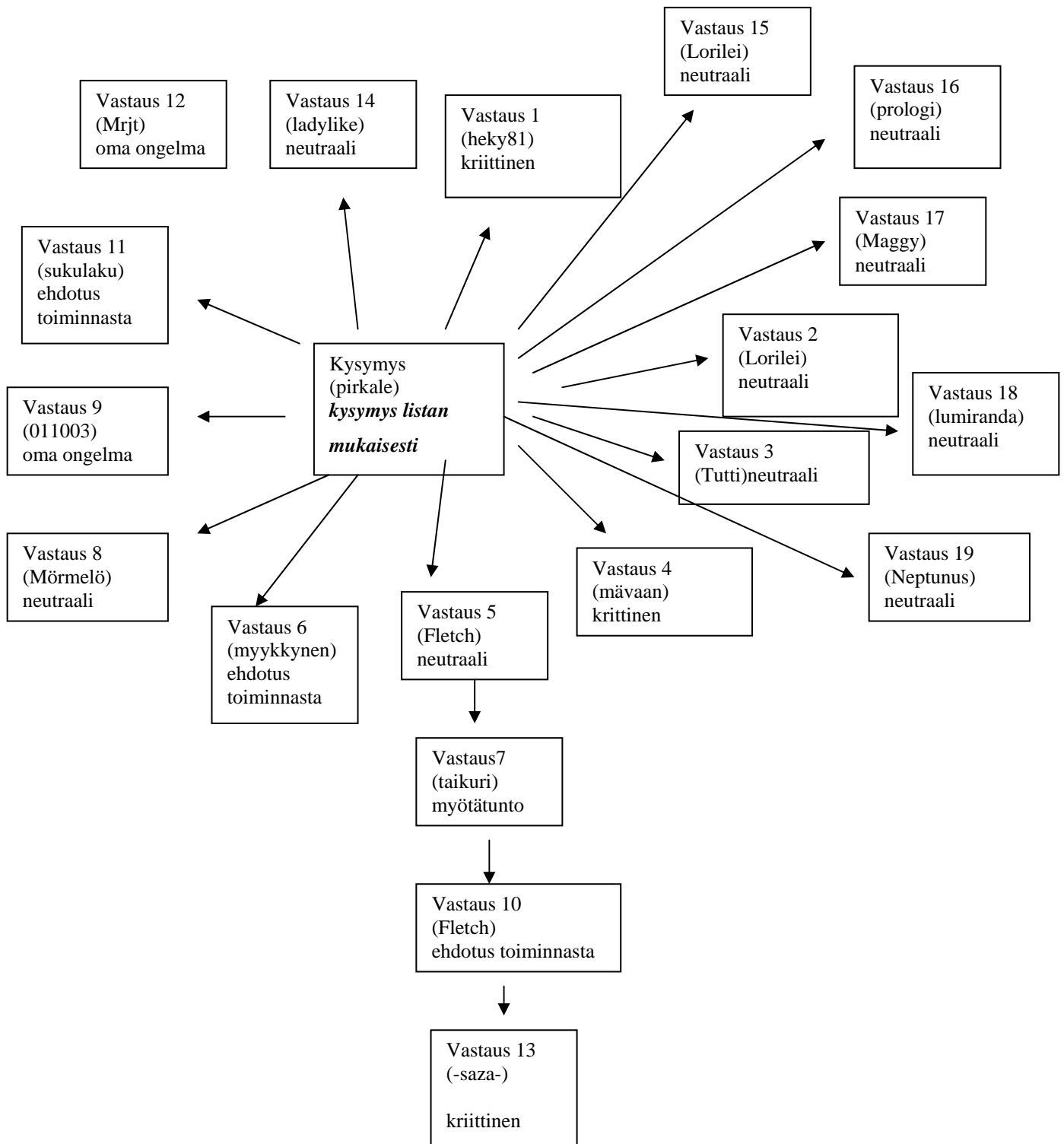
Kysymys 1. Minkä ikäinen lapsesi saa katsoa tv:n lastenohjelmat joka päivä ?

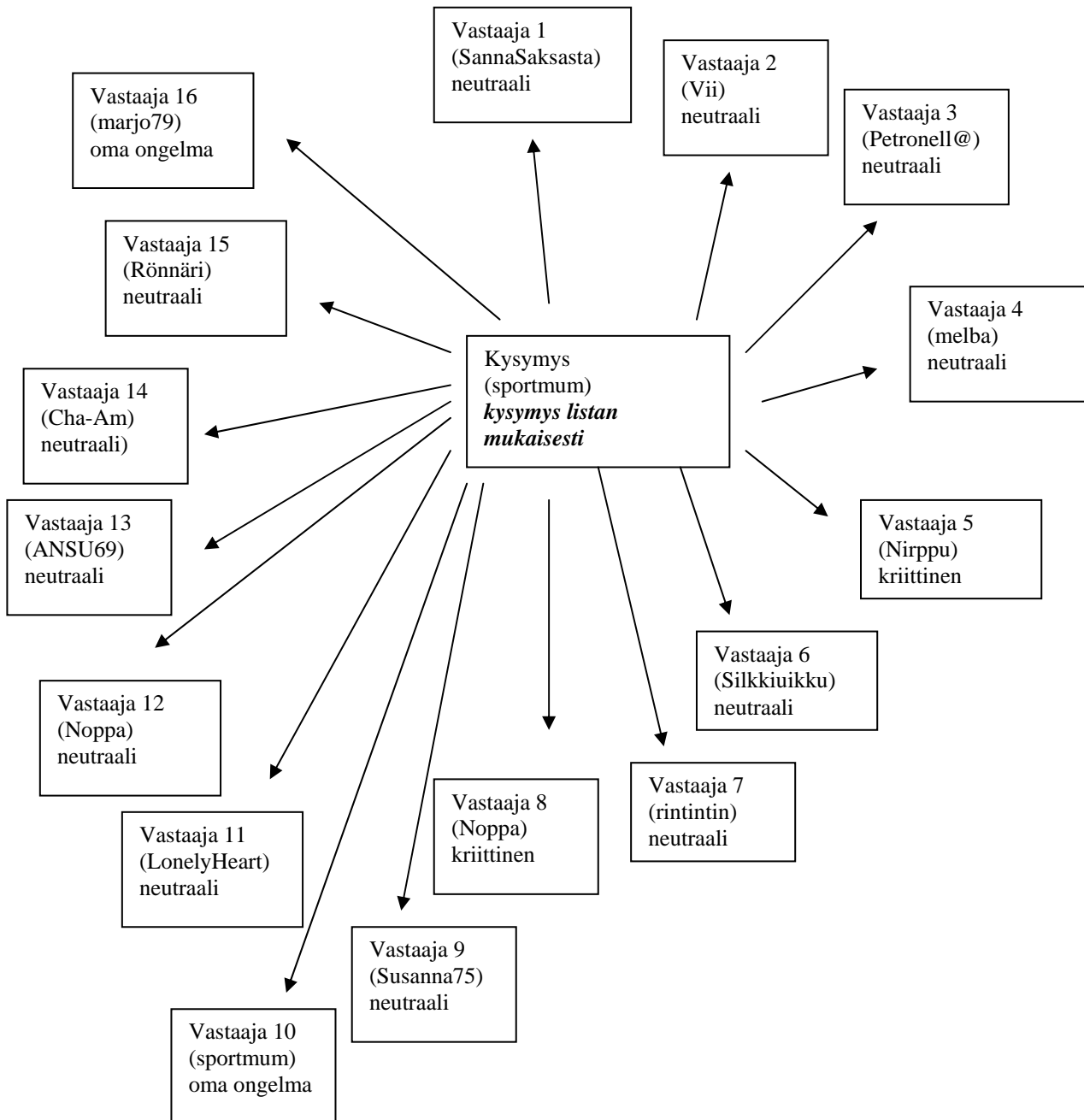
Kysymys 2. Saako vieras aikuinen huutaa lapsellesi, siis jos lapsi on vaikka lyönyt tai pahasti kiusannut kyseisen aikuisen lasta?

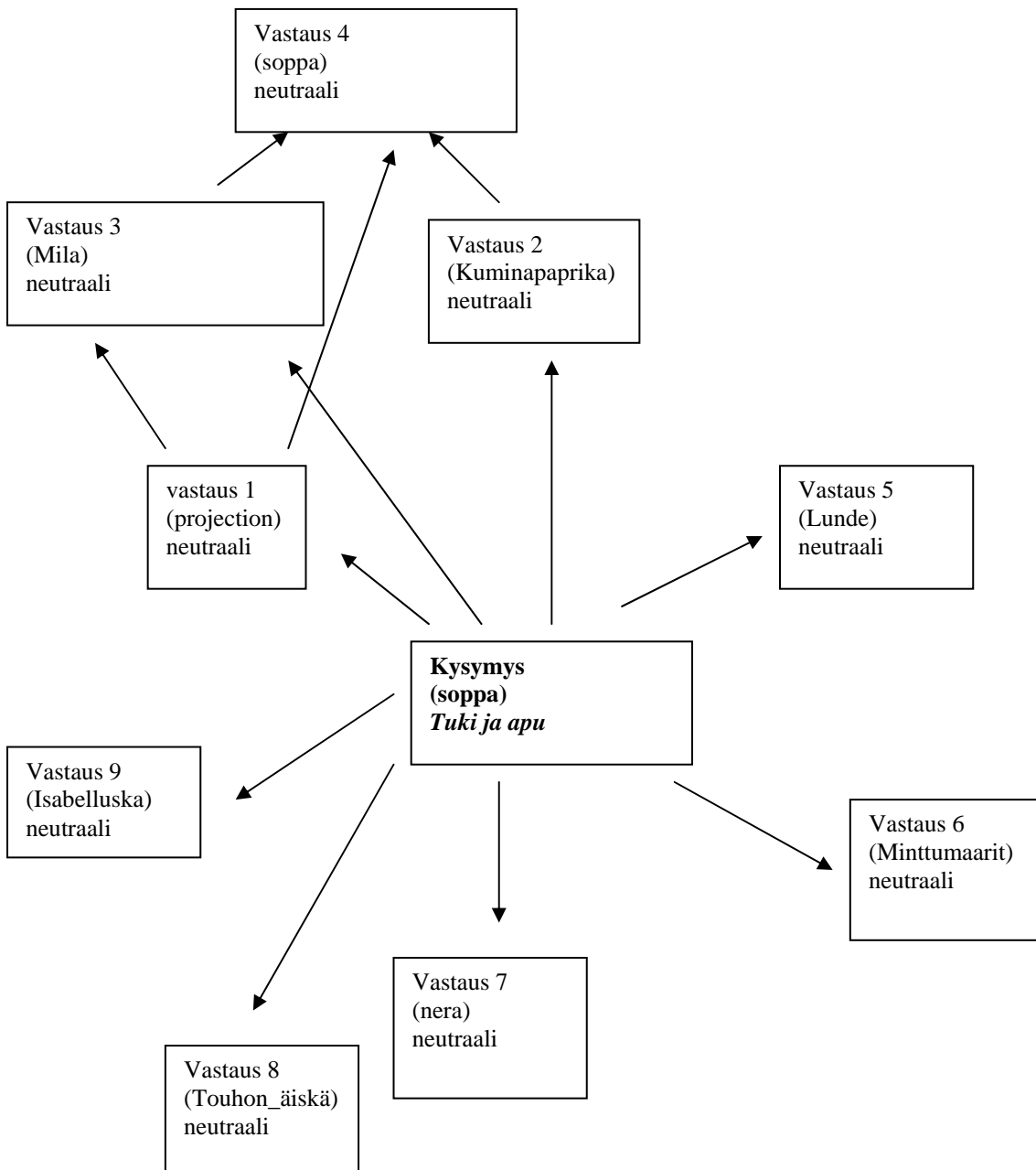

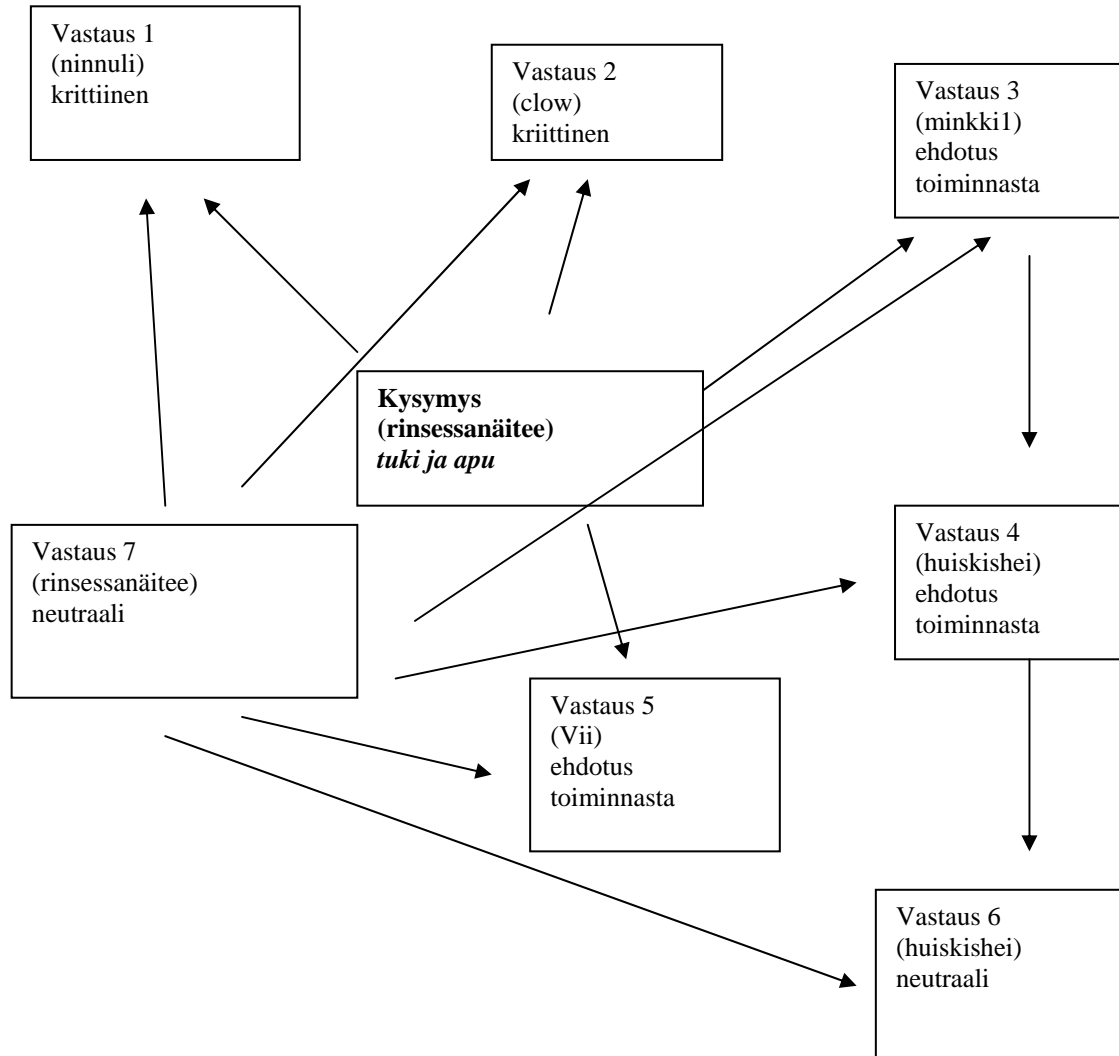
Kysymys 3. Miksi olette suhteessa, jossa mies ei tee kotitöitä?

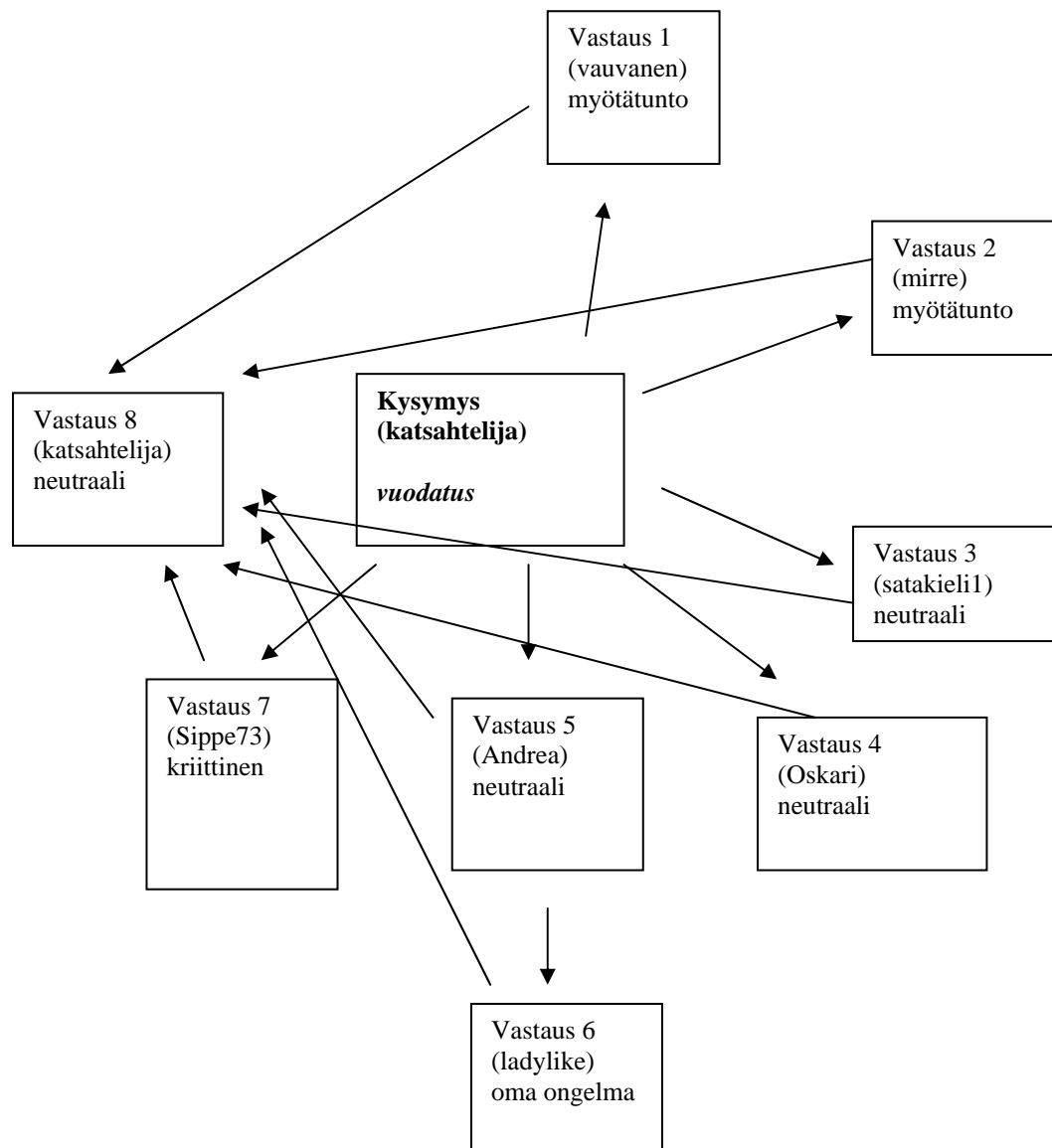

Kysymys 4. Osaako miehenne hoitaa lasta?

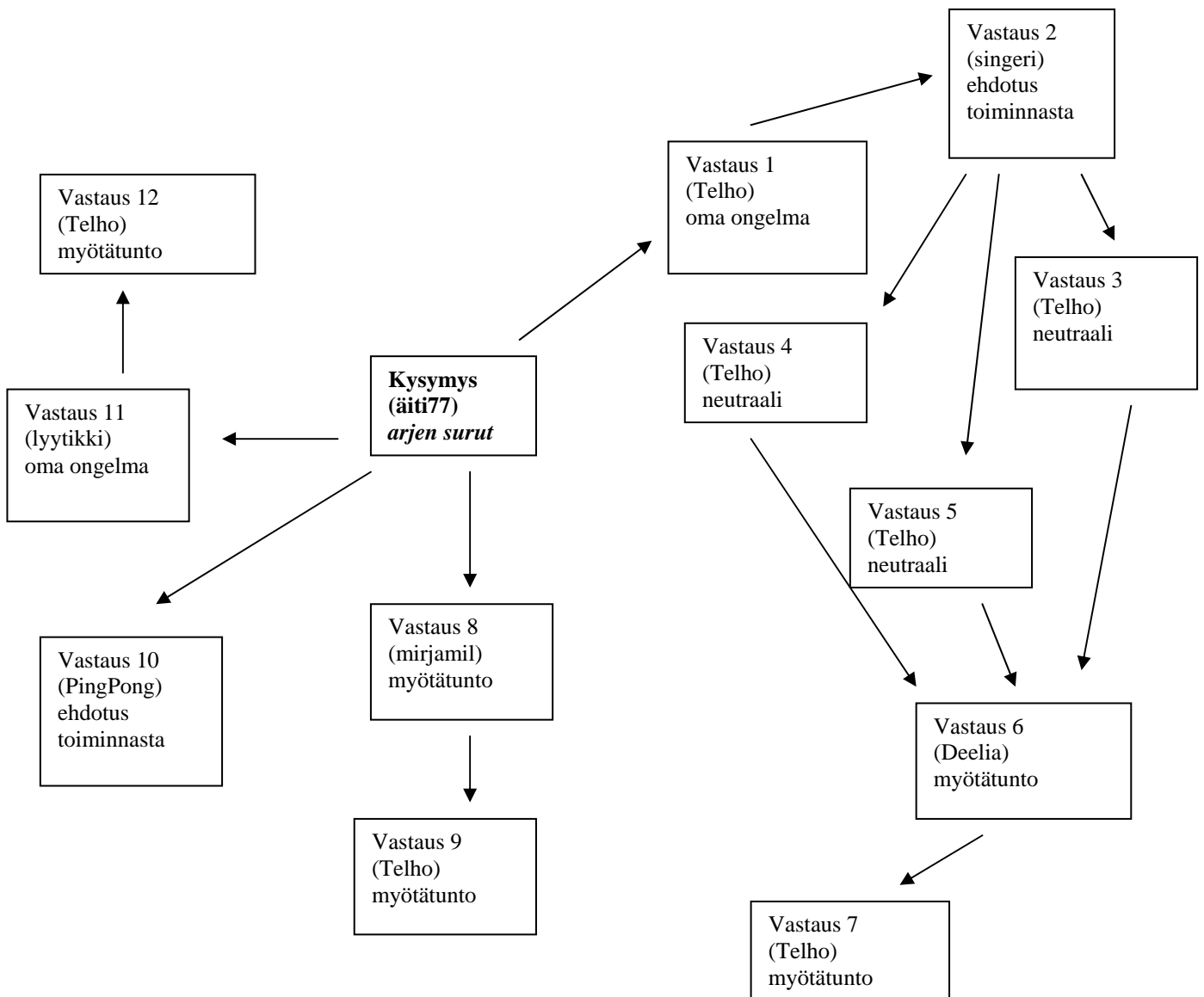

Kysymys 5. Lasten nukkuttaminen yöunille, millä keinoilla?

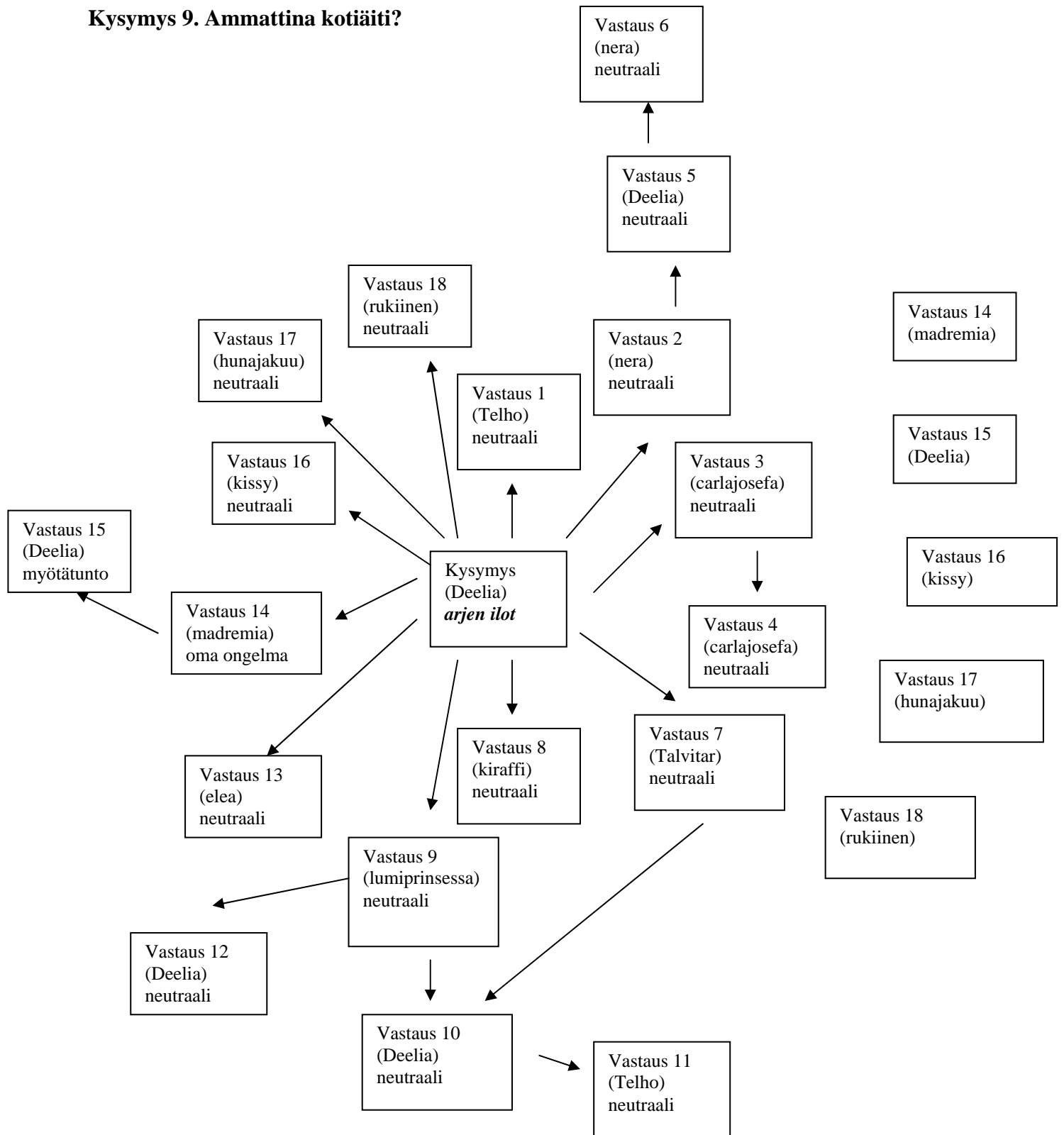
Kysymys 6. Vinkkejä kuivaksi opettamiseen?

Kysymys 7. Miksi siedätte lapsen huonoa käytöstä??

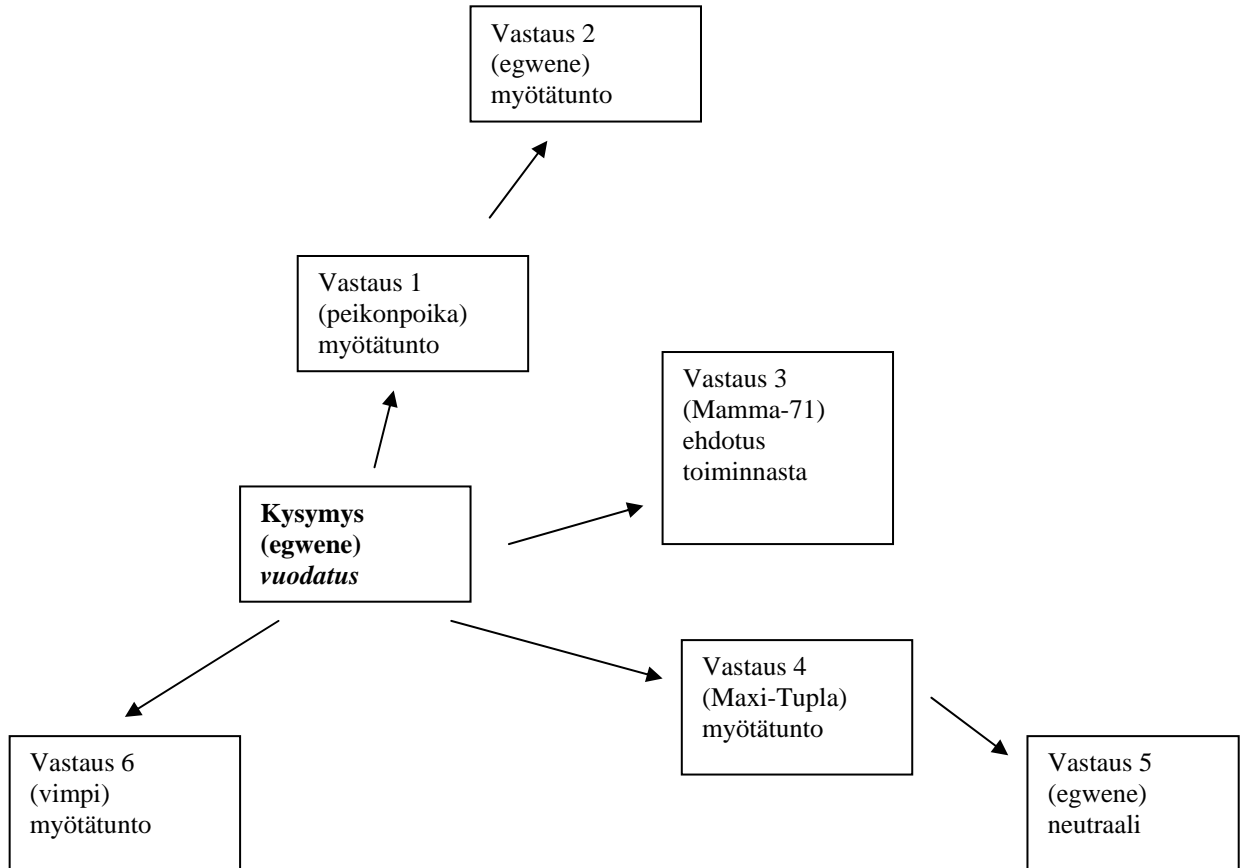
Kysymys 8. Nauraisin jos jaksaisin, taitaa olla muitakin joiden arki on aika helvetillistä?

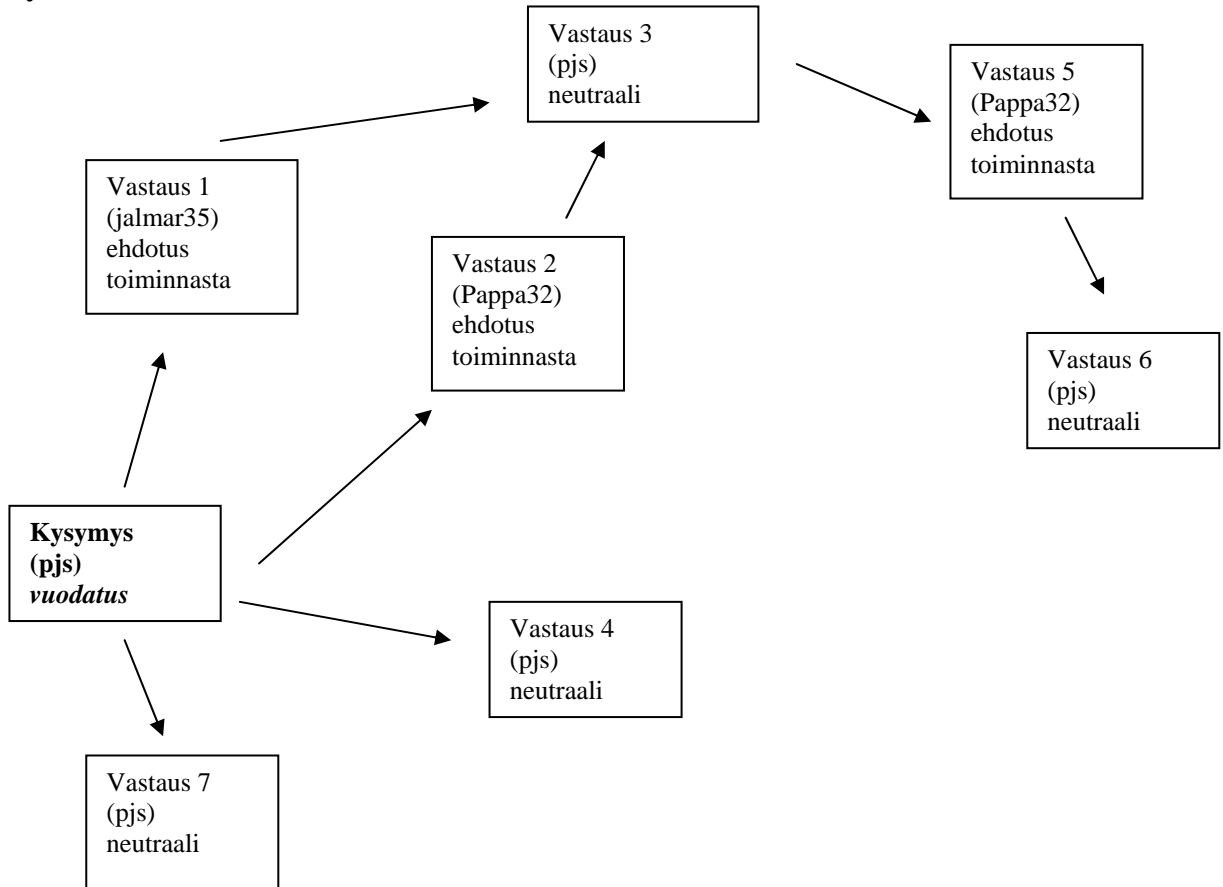

Kysymys 9. Ammattina kotiäiti?

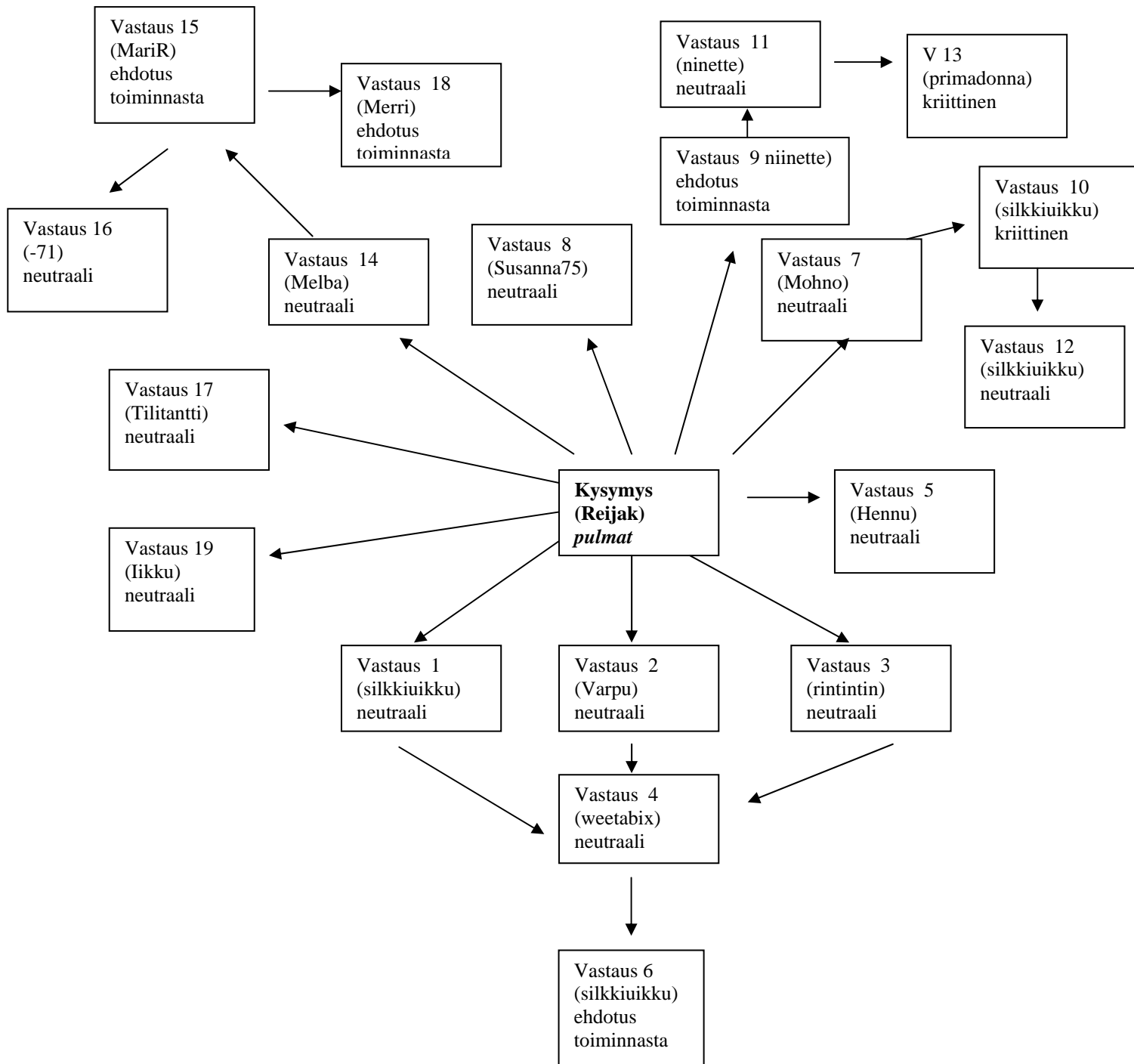

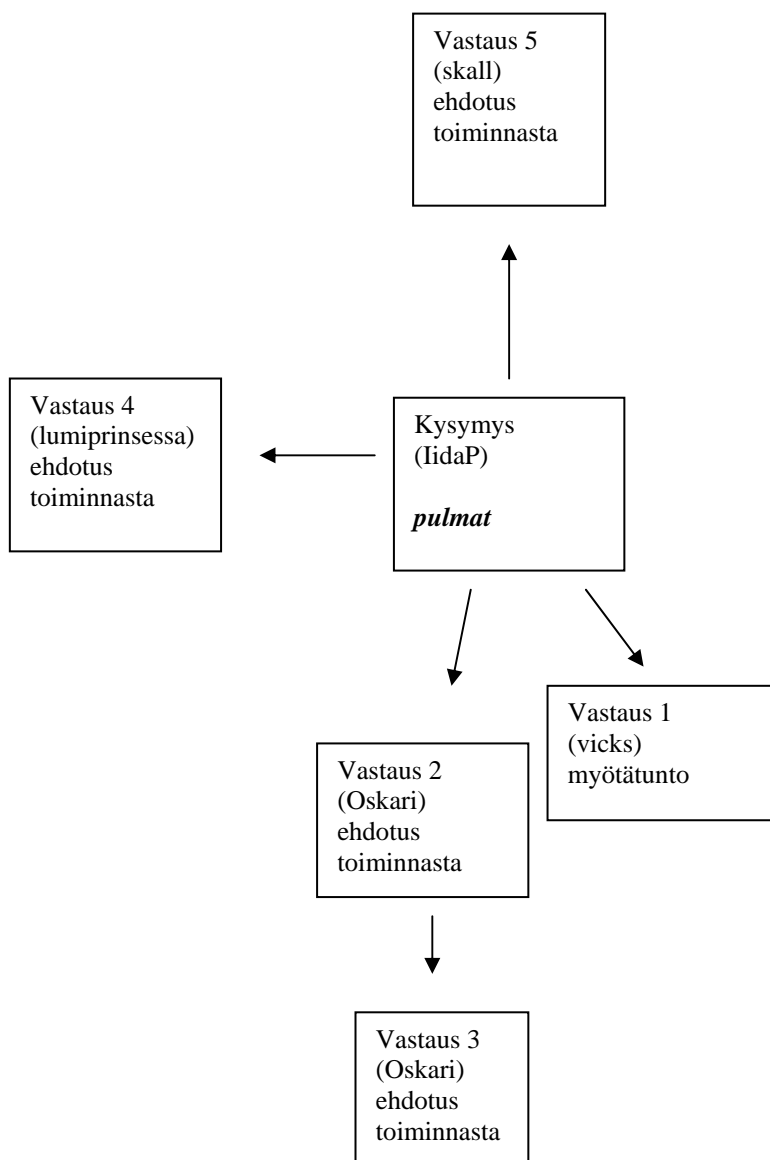

Kysymys 10. Unelmien täyttymyksestä kriisiksi?

Kysymys 11. Mies +mustasukkaisuus vauvasta?

Kysymys 12 Minkä ikäisen voi laittaa ”jäähylle”? Mikä sen jäähyn toimintaperiaate/tarkotus on? Miettiä tekosia?

Kysymys 13. Auttakaa 3-vuotias riehuu leikkipuistossa. Mitä tekisitte?

Kysymys 14. Ero edessä ☹️ miten sujuu elämä eteenpäin?